

Пролетары! Усіх краін, злучаючых

Радзітніца і Калгасніца БЕЛАРУС

64 № 1412

N-13
1934.

Фото КАПЛІНСКАГА

На здымку: т ЕРМАКОУСКАЯ—брыгадзір парніковай брыгады прыгараднай гаспадаркі завода імя Мяснікова
(Санжаны), прэміраваная ўдарніца (матэрыял гл. на стар. 14).

На стражы рэволюцыінага парадку і дзяржаўнай безапаснасці

... Апублікован дэкрэт Цэнтральнага Выкананчага Камітэта СССР аб стварэнні агульна-саюзнага Народнага Камісарыята ўнутраных спраў.

Гэты дэкрэт—яркі доказ узросшай магутнасці Советскага Саюза, несакрушальвай крэпасці нашай вялікай радзімы. Магутным уцёсам высіца краіна пролетарской дыктатуры.

Ушчэнт разгромлены варожыя пролетарыту сілы ўнутры Советскага Саюза. Калгасны лад перамог канчаткова і беспаваротна. Кулацтва ў асноўным ліквідавана ў нашай краіне. Як ніколі моцна дыктатура пролетарыята, як ніколі вяліка магутнасць нашай краіны і ўмацавалася міжнароднае становішча СССР.

Мы моцны дзесяткамі тысяч тон чыгуна і сталі, якія штодзённа выплаўляюцца кашымі домнамі і мартэвамі.

Мы моцны штодзённа новымі сотнямі совецкіх трактараў—і сталінградскіх, і харкаўскіх, і звышмагутных „сталінцаў“ растучага Чэлябінскага завода.

Мы моцны густой сеткай новых гарадоў, заўдаў, соўгасаў, фабрык,—намі перабудаваных і створаных уноў.

Мы моцны 200.000 калгасаў, кожны з якіх ставовіца крэпасцю Советскай улады.

Над намі разюць магутныя стальныя птушкі, якія ахоўваюць мірную працу 175-мільёнай вялікай сям'і народаў СССР ад нападу з паветра. Мы моцны ўзброенай тэхнікай Рабоча-Сялянскай Чырвонай арміі. У стралковых цірах, на стадыёнах і ў лагерах Асовіхіма мільёны рабочых і калгас-мікаў усё больш авалодваюць майстэрствам авароны сваёй радзімы.

Мы моцны, нарэшце, тым, чаго няма і быць не можа ні ў якай дзяржаве, акрамя Советскага Саюза: масы працоўных ведаюць цвёрда, што яны працуюць і змагаюцца за сваю кроўную справу,—змагаюцца, перамагаюць і перамогуль. І адным з пакавальнікаў нашай сілы з'яўляецца ўключэнне АДПУ ў склад уноў створанага Саюзнага Народнага Камісарыята ўнутраных спраў.

АДПУ! Гэта імя абвеяна гарачай любою дзесяткаў мільёнаў рабочых і сялян—і ў нашай Советскай краіне, і за яе граніцамі. Гарачай любою працоўных і лютай ненавісцю эксплататарскіх класаў і іх лакеяў. Граза буржуазіі, няўсыпны страж рэволюцыі, абнажоны меч рабочага класа—так называў АДПУ наш правадыр Сталін.

Неўсыпны страж рэволюцыі! Усе паслякнябрскія гады ён без промаха біў контэрреволюцыю, без літасці падаўляў супраціўленне ворагаў дыктатуры пролетарыята. Шматлікія эмовы, шпіянаж, терор, шкодніцтва, сабатах, антысовецкая прааганда і агітация, бандытызм,—усе гэтыя формы падрывы дыктатуры пролетарыята, якія сплятаюцца ў адно,—своечасова выкryвалі і ліквідавалі органы ВЧК—АДПУ. Громам пролетарскага гневу парахала ВЧК—АДПУ сонмы агентаў капіталізма, якія спрабавалі аслабіць магутнасць нашай вялікай радзімы.

Дзесяціча пролетарской рэволюцыі, АДПУ паказала, што ўмее не толькі караць, але і выхоўваць. Адсюкаючы ад дела рабоча-сялянскай краіны ўдзітых гадзін контэрреволюцыі, АДПУ перавыхавала дзесяткі тысяч людзей скалечаных капіталізмам. Перакоўка гэта незвычайніе слова

і справу стварыла АДПУ. Тысячы быўших зла-дзеяў, бандытаў, удзельнікаў антысовецкіх груп, злосных хуліганаў—атрэп'е і паследышы буржуазага грамадства,—у лагерах, працкалоніях і комунах АДПУ перажылі свае другое нараджэнне, ператварыліся ў чесных працаўнікоў.

Намаганнямі ўсёй партыі, напружанай геральдичай работай чэкістаў падпольныя сілы контэрреволюцыі разгромлены. Дзяржаўны апарат працуе ўсё больш чотка, усё больш у рытм вялікай нашай планавай соцывалістычнай гаспадаркі. Забеспячэнне рэволюцыінага парадку і дзяржаўнай безапаснасці можа быць ускладзена ва ўноў арганізаваны агульнасаюзны Народны Камісарыят ўнутраных спраў.

Неабходна, з другога боку, перадача ўсіх судовых функцый у адзінную сістэму совецкага суда, органы якога пры неўстаннай дапамозе і кіраўніцтве партыі і ўраду ўмацаваліся і ўсё больш паляпшаюць сваю работу. Совецкі суд можа забяспечыць цяпер поўны, хуткі разгляд ўсіх спраў, звязанных з дзяржаўнай безапаснасцю. Вось чаму дэкрэтам ураду судовая калегія АДПУ касуецца і Народнаму Камісарыяту ўнутраных спраў і яго мясцовым органам прадпісаны „справы па раследуемых імі злачынствах, па сканчэнні следства выкіроўваць у судовыя органы па падсуднасці ва ўстаноўленым законам парадку.“

Стварэнне Народнага Камісарыята ўнутраных спраў Саюза не адзначае, разумеецца, паслаблення барацьбы з зраднікамі радзімы, з ворагамі Советскай улады, агентамі міжнароднага капітала. Совецкі суд здолеет бязлігасна караць зраднікаў, якія не славаюцца ад зоркага вока органаў Саюзнага Народнага Камісарыята ўнутраных спраў.

Рэволюцыйны строгі парадак усё мацнейшым і мацнейшим становіцца ў Советскім Саюзе. Соцывалістычнае правасазнанне авалодвае розумам дзесяткаў мільёнаў працоўных, выхаваных партыяй Леніна—Сталіна, выхаваных словам і справай соцывалізма, штодзённа тварымым у заводскіх цехах, на рэйках і заводах соцывалістычнага транспарта, на бескрайніх калгасных палах. Узмацненне ролі совецкага суда будзе садзейнічаць далейшаму росту соцывалістычнага правасазнания мас.

Рэволюцыйны парадак усё больш глыбока, поўна-моцна пануе на вуліцах гарадоў і вёсак Советскага Саюза. У той-же час вуліцы капіталістычных дзяржаў густа заліты крыбёю бяссудна пакараных смерцю. У крыбі перадавых пролетарыяў, у крыбі працоўных, у крыбі нават сваіх уласных прыхільнікаў спрабуе фашысцкая буржуазія патапіць свой страх і жах перед надыходзячым днём рэволюцыі. Нават у „ціхім“ Амстэрдаме апошнія дні на вуліцах, на барыкадах ручайнамі льедца кроў пролетарыяў. Танкі, газы, браневікі, кулямёты—вось якія аргументы буржуазнага „парадку“ усё часцей, усё наглej пускаюць у ход капіталістычныя ўрады.

Рэволюцыйны парадак, створаны ў нашай краіне, парадак заваяваны партыяй Леніна—Сталіна, парадак для стварэння якога добра, надзвычайна, добра папрацавала кагорта чэкістаў—выхаваных Дзяржынскім і Менжынскім—строгі рэволюцыйны парадак атрымоўвае вернага стражу ўноў створаны Саюзны Народны Камісарыят ўнутраных спраў.

Аб выкананні плана паставак зерня і мяса

Рэзалюцыя пленума ЦК ВКП(б) па дакладах т. т. Куйбышэва, Мікаяна і Клейнера, прынятая 1 ліпеня 1934 г.

I.

Аб зернепастаўках і хлебаздачы

Ітогі веснавой сяўбы з'яўляюцца яркім паказальнікам росту магутнасці і арганізаванасці калгаснага ладу ў вёсцы. Свядомасць і працоўная дысцыпліна калгасных мас падняліся на новую ступень. План веснавой сяўбы перавыканан у тэрміны больш рання чым за ўсе папярэднія гады. Якасць сельскагаспадарчых работ значна паднялася. Не гледзячы на частковую засуху на поўдні, паводле ўсіх даных, ураджай па СССР будзе ў цэлым не горш мінулага года, а ў некаторых абласцях—лепшы мінулагодняга.

Пленум ЦК ВКП(б) лічыць баявой задачай усіх партыйных і совецкіх арганізацый паспяховае і арганізаванае правядзенне ўборкі і забеспечэнне максімальнага збору хлябоў з мінімальнымі стратамі.

Пленум ЦК ВКП(б) папярэджвае партыйныя і совецкія арганізацыі аб небяспечы, праяўленням у бягучым годзе ў паасобных соўгасах і калгасах антыдзяржаўных тэндэнцый: затрымкі выканання і нават спробы прамога зрыву дзяржаўных заданняў па зернепастаўках са спасылкамі на неспрыяльныя метэаралагічныя ўмовы вясны бягучага года.

Выходзячы з таго, што ўстаноўленыя пастановай ЦК ВКП(б) і СНК СССР планы пастаўкі зерня па кожнаму паасобку соўгасу, МТС, калгасу і аднаасобнай гаспадарцы, а таксама звароту пазык з'яўляюцца непахіснымі. Пленум ЦК ВКП(б) абавязвае партыйныя і совецкія арганізацыі і ў асаблівасці палітадзелы МТС і соўгасаў—даць разнучы адпор гэтym антыдзяржаўным тэндэнцыям і мабілізаваць сілы і пільнасць калгаснікаў і соўгасных работнікаў на барацьбу за поўнае выкананне ўстаноўленых тэрмінов плана зернепаставак і звароту пазык.

Пленум ЦК ВКП(б) пастановаўляе:

1. Лічыць важнейшай задачай партыйных і совецкіх арганізацый ў 1934 годзе разгортванне канкрэтных мер барацьбы са стратамі ва ўсіх працэсах работы (хлебауборка, скірдаванне, перавозкі і захаванне хлеба), для чаго забяспечыць абавязковое склошванне ўсяго паспейшага хлеба, не дапускаць распяжкі—укосу хлябоў і ў сувязі з гэтым асыпання зерня, старанна правесці падграбанне каласоў, устаноўку зернеўлавіцеляў на ўборачных машынах, скірдаванне і перавозку хлеба такім чынам, каб па папярэдзіць рассыпку зерня, устараніць небяспеку

падмочкі каласоў у скірдах і копах і ўберагчы тым самым калгасы і соўгасы ад страт зерня.

ЦК асабліва падкрэслівае важнасць барацьбы за захаванне ўраджаю ад раскраданняў як на корані, так і пасля ўборкі, і абавязвае ўсе мясцовыя партыйныя і совецкія арганізацыі, у тым ліку палітадзелы, цвёрда ажыццяўляць закон ад 7 жніўня 1932 г. „Аб ахове соцыялістычнай грамадской уласнасці“.

2. Устанавіць наступныя тэрміны выканання заданняў поўнасцю па рэспубліках Сярэдній Азіі, Закаўказзія, Паўночна-Каўказскаму, Азова-Чорноморскому і Сталінградскому краях, Крымскай АССР, Украінскай ССР, Паўднёвай і Алма-Ацінскай абласцях Казакстана:

а) па зернепастаўках—у тэрміны, у адпаведнасці з пастановай СНК СССР і ЦК ВКП(б) ад 19 студзеня 1933 года;

б) па хлебаздачы соўгасамі—к 1-му лістапада 1934 года;

в) па натураплаце работ МТС—к 1-му лістапада 1934 года;

г) па звароту пазык—к 1-му кастрычніку 1934 года.

Ва ўсіх астатніх краях, абласцях і рэспубліках:

а) па зернепастаўках (за выключэннем Далёка-Усходняга края і Усходняй часткі Усходне-Сібірскага края)—у тэрміны, у адпаведнасці з пастановай СНК СССР і ЦК ВКП(б) ад 19 студзеня 1933 года;

б) па хлебаздачы соўгасамі—к 1-му снежня 1934 года;

в) па натураплаце работ МТС—к 1-му снежня 1934 года;

г) па звароту пазык—к 1-му кастрычніку 1934 года.

3. Абавязаць дырэктароў і начальнікаў палітадзелаў МТС і соўгасаў, сакратароў райкомаў і старшынь райвыканкомаў разгарнуць аблалот хлябоў у соўгасах, калгасах і аднаасобных гаспадарках ужо з першых дзён уборкі, устанавіць для кожнай малатарні штосутачную норму аблалоту хлябоў і забяспечыць безумоўнае выкананне малатарнямі ўстаноўленай нормы аблалоту. Пры перавыкананні ўстаноўленага дырэкторам МТС для малатарні задання на сезон яе работы расцэнка за кожную тону намалочанага хлеба звыш задання павялічваецца для машыністаў і вагаўшчыкоў на 15 проц.

4. Установіць, што соўгасы, МТС і калгасы абавязаны рабіць пастаўку зерня дзяржаве не-пасрэдна з-пад малатарань ужо з першых дзён абмалоту, ні ў якім выпадку не дапускаючы затрымак у вывазе намалочанага зерня на ссыпныя пункты.

Абавязаць сакратароў райкомаў і старшыні райвыканкомаў і начальнікаў палітаддзелаў МТС пад-рыхтаваць гужавы і аўтамабільны транспарт для забеспечэння без якіх-небудзь затрымак і поўнасцю вывазу намалочанага зерня на загатоўчыя пункты.

5. Адлічэнні зерня на ўнутрыкалагасныя патрэбы (выдача авансаў калгаснікам, корм жывёлы і інш.) ад колькасці намалочанага зерня захаваць у раз-мерах, устаноўленых у 1933 годзе, г. зн. 10 проц. ад колькасці фактычна намалочанага зерня, з па-вышэннем да 15 проц. для перадавых, добра працуючых калгасаў.

6. Тым калгасам, якія поўнасцю выканаюць устаноўленыя для іх месячныя заданні па зерне-пастаўках і натураплаце работ МТС, дазволіць дадаткова для стварэння насеных фондаў астаў-ляць ужо ў працэсе хлебаздачы лепшае зерне ў размеры 15 проц. ад колькасці намалочанага, зерня для Украіны, Крыма, Азова-Чорнаморскага-Паўночна-Каўказскага краёў, Курскай і Варонеж-скай абласцей і 10 проц. ад колькісці намалочанага зерня для ўсіх астатніх краёў, абласцей, рэспублік.

7. Прыдаючы выключнае значэнне справе атры-мання натураплаты поўнасцю і выходзячы з па-становы СНК СССР ад 1-га ліпеня 1934 года ад-тых, што аднясенне калгаса да той ці іншай групы па ўраджайнасці зацвярджаецца толькі міжраён-нымі дзяржаўнымі камісіямі па ўраджайнасці. Пленум ЦК ВКП(б) абавязвае кіраунікоў партый-ных і совецкіх арганізацый у раёне, дырэктароў і начальнікаў палітаддзелаў МТС:

а) забяспечыць прад'яўленне машина-трактарнымі станцыямі калгасам рахункаў па натураплаце за ўсе работы аплачваемыя натурай у строгай адпаведнасці з пастановай міжраённай дзяржаўнай камісіі аб аднясенні кожнага калгаса да той ці іншай групы па ўраджайнасці;

б) даць рашучы адпор усякім спробам з боку раёнаў пераўмяншаць ураджай і зніжаць размеры натураплаты.

8. Абавязаць КамзагСНК СССР і яго ўпаўнава-жаных на мясцах неадкладна праверыць хлебаза-гатоўчы апарат, прывесці яго ў поўную гатоўнасць, устараніць меўшыя месца ў мінулом годзе агідныя факты, калі загатоўчыя пункты аказваліся непад-рыхтаванымі да прыёмкі зерня, з прычыны чаго ствараліся чаргі сялян-калагаснікаў, прывозіўших хлеб, а ў асобных мясцах загатоўленае зерне па-кідалася пад адкрытым небам. КамзагСНК СССР і яго мясцовыя органы абавязаны забяспечыць кожны загатоўчы пункт неабходнымі складамі, падтаварнікамі і брезентамі, закончыць пачатое будаўніцтва і рамонт складаў для хлеба і сапетак для кукурузы і дэзінфіцираваць існуючыя склады, а партарганізацыі і палітадзелы—дапамагчы ім у гэтай справе.

9. Абавязаць райкомы і райвыканкомы ўстановіць асаблівы нагляд за абмалотам, ачысткай і здачай чыстасортнага зерня.

Абавязаць загатоўчыя органы вылучыць асобныя склады для прыёму і захавання чыстасортнага зерня.

Павысіць надбаўку да цэн, устаноўленых для радавога зерня, за сортнасць да 25 проц.

10. Абавязаць палітадзелы, райкомы, сакратароў крайкомаў, аблкомаў і ЦК нацкомпарцый, старшыні краі (абл.) і райвыканкомаў і соўніаркомаў рэспублік:

а) аказаць неабходную дапамогу загатоўчаму апарату ў справе лепшай падрыхтоўкі хлебапры-ёмных пунктаў і элеватараў для забеспечэння бес-перабойнай прыёмкі хлеба;

б) забяспечыць здачу калгасамі, соўгасамі і ад-наасобнымі гаспадаркамі толькі добраякаснага зерня, не дапускаючы ў прыватнасці прыёму зерня вільготнасцю вышэй 15 проц. для поўдня і 19 проц. для астатніх раёнаў Саюза;

в) арганізаваць пільную ахову дзяржаўнага хлеба на загатоўчых пунктах і прыцягваць да стражэйшай адказнасці з неадкладным асуджэннем усіх віноўных у раскраданні і псованні зерня.

11. Спыніць калгасны і індывідуальна-сялянскі гандаль хлебам, а таксама закупку зерня спажыў-кааперацыяй па рэспубліках Сярэдняй Азіі і За-каўказзя, Паўночна-Каўказскаму, Азова-Чорнамор-скому і Сталінградскому краях, Крымскай АССР, Украінскай ССР і Паўднёвой і Алма-Ацінскай абласцях Казакстана—з 1 ліпеня 1934 г., а ў астатніх абласцях, краях і рэспубліках (за выключэннем Даёка-Усходняга края і ўсходняй часткі Усходне-Сібірскага края)—з 15 ліпеня 1934 года. Пацвер-дзіць, што калгасны і індывідуальна сялянскі гандаль хлебам будзе дазволен толькі пасля выканання краем, вобласцю або рэспублікай у цэлым устаноўленага плана зернепаставак, звароту пазык і на-тураплаты работ МТС, а таксама засыпкі калга-самі поўнасцю насеных і мінімальных фуражных фондаў.

12. Адабрыць пастанову СНК СССР і ЦК ВКП(б) ад 26 чэрвеня 1934 года „Аб плане хлебаздачы соўгасамі“.

13. Указаць партыйным і совецкім арганізацыям на неабходнасць ужо з самага пачатку ўборкі хлеба павесці рашучую барацьбу з усякім супраціўленнем выкананию зернепаставак з боку паасобных калгасаў, аднаасобных гаспадарак і паасобных ды-рэктароў соўгасаў і МТС, а таксама праяўленнямі лібералізма ў адносінах соўгасаў, калгасаў, МТС і аднаасобных гаспадарак, якія не выконваюць ва-устаноўленыя тэрміны планаў зернепаставак.

14. Забараніць усім без выключэння партыйным і совецкім, у тым ліку загатоўчым арганізацыям, устанаўляць для калгасаў і аднаасобных гаспа-дарак сустрэчныя планы па зернепастаўках паміма ўручаных ім абавязацельстваў, прыцягваючы да крымінальнай адказнасці асоб, віноўных у дачы сустрэчных планаў.

(Працяг рэзалюцыі, раздел II „Аб выкананні плана паставак мяса”—у наступным нумары).

Перамога ленінскай нацыянальной палітыкі

Нідаўна мы святкавалі 14 гадавіну вызвалення Беларусі ад белапалякаў. У гэтым-жа годзе споўнілася 15 год з дня першага з'езда КП(б)Б і 15 годзе абвяшчэння Беларусі Соцыйлістычнай Савецкай рэспублікай.

БССР, як неадлучная частка Савецкага Саюза, за гэты гісторычна-кароткі прамежак часу, пад кіруніцтвам ленінскай партыі і яе правадыратав Сталіна, дасягнула аграмадных поспехаў.

У мінулым Беларусь — калонія рускага самаўладства, з выключна адсталай саматужнай і поўсаматужнай прымеславасцю, з заняпалай сельскай гаспадаркай, з 70 проц. непісьменнага насельніцтва, з нечуваным нацыянальным і соцыйльным уціскам.

Цяпер БССР, дзякуючы мудрай ленінскай палітыцы нашай партыі, ператварылася ў адну з перадавых рэспублік вялікага Саюза Советаў.

Выраслі новыя фабрыкі, заводы, якія ўзброены перадовой тэхнікай. Такія гіганты, як Гомельскі шклозавод, фабрыка штучнага шоўку ў Магілеве, запалкавая фабрыкі ў Барысаве і Рэчыцы, дзяржаўная раённая электрастанцыя імя Сталіна, Бабруйскі дрэзаапрацоўчы камбінат, Крычаўскі цементны завод і г. д.— маюць не толькі рэспубліканскае, але і агульна-саюзнае значэнне.

Колькасць рабочых, занятых у прымеславасці, вырасла з 20.000 чал. у 1913 г. да 120.000 у 1933 г. 52 проц. бедняцка-серадняцкіх гаспадарак аб'яднаны ў калгасы. Створана звыш 430 буйнейших соўгасаў. На калгасных і соўгасных палях працуе каля 70 машына-трактарных станцый.

У мінулым на тэрыторыі Беларусі не было ніводнай вышэйшай школы. Цяпер БССР мае Акадэмію Навук, 45 розных навукова-даследчых інстытутаў, 19 вышэйших навучальных установ. У мінулым Беларусь не мела ніводнай школы на роднай мове. Цяпер іх налічваецца 6.961. Вучняў у сямігодках — 924.400 чал. Поўнасцю ліквідавана непісьменнасць. Уведзена ўсеагульнае абавязковое навучанне.

У БССР створаны тэатры — беларускі, польскі, яўрэйскі, кіно, некалькі тысяч хат-чытальняў, клубаў і г. д.

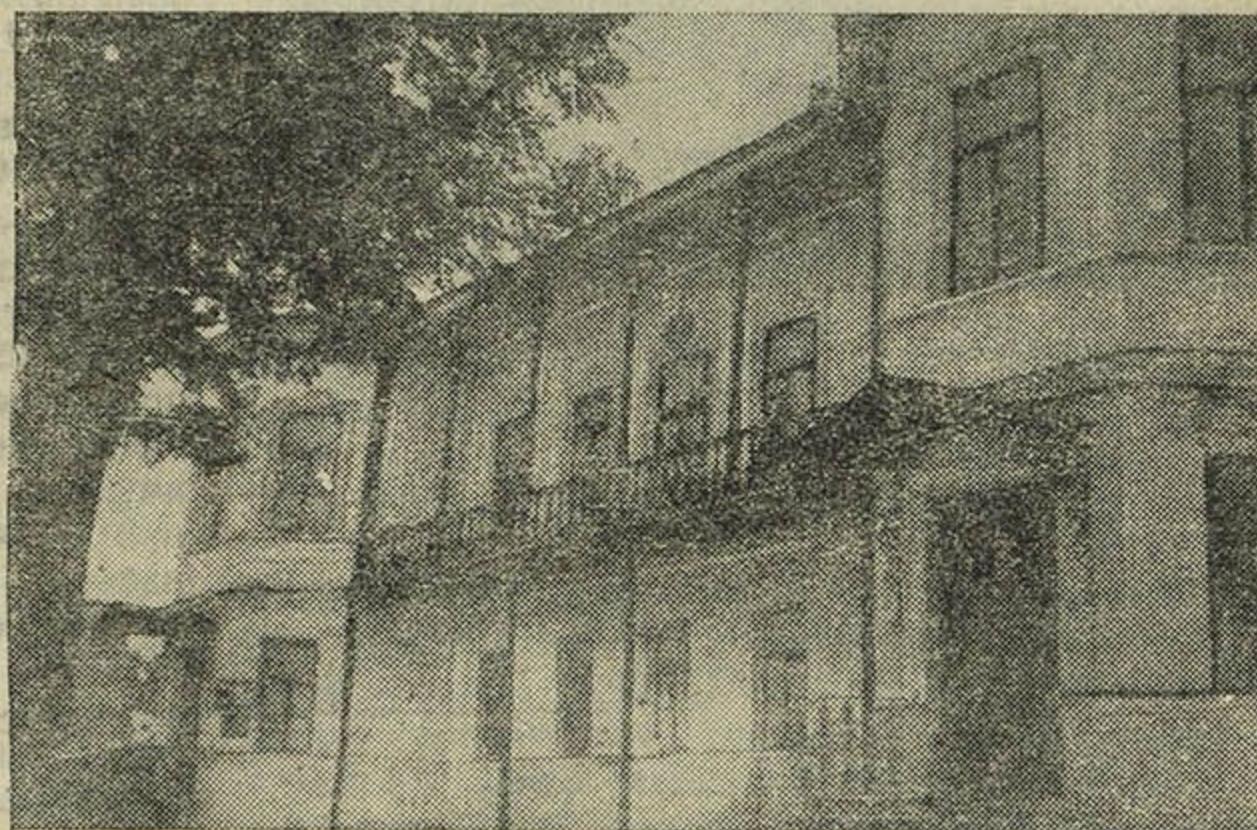
Значна паляпшыўся матэрыяльны дабрабыт працоўных. Створаны дамы адпачынку, санаторыі, бальніцы, дзіцячыя яслі і сады. Вырасла зарплата рабочых. Ужо ў гэтым годзе значная частка калгасаў сталі на шлях ажыццяўленне ўказання тав. Сталіна аб tym, каб зрабіць усе калгасы большэвіцкіі, а калгаснікаў заможнымі. Многа ёсць такіх калгасаў, дзе ў мінулым годзе калгаснікі атрымалі на працадзень па 4—6 кгр. зборжжа і 10—12 кгр. бульбы.

Гэтыя перамогі ёсць рэзультат штодзённага кіраўніцтва нашай партыі, рэзультат брацкай дапамогі пролетарыяў усяго Савецкага Саюза.

Праводзячы ленінскую нацыянальную палітыку, наша партыя прыцягнула да актыўнага соцыйлі-

стычнага будаўніцтва мільёны працоўных, якія раней прыгнечваліся царскім самаўладствам. Цяпер працоўныя ўсяго Савецкага Саюза адзінай сям'ёй змагаюцца за выкананне аграмаднейшых планаў пабудовы бяскласавага соцыйлістычнага грамадства.

Недабіткі кулакоў, буржуазныя нацыяналісты, імкнуцца ўсяляк перашкодзіць у нашым пераможным соцыйлістычным будаўніцтве. Беларускія нацыянал-дэмакраты заўсёды змагаліся і змагаюцца за тое, каб аднавіць на Беларусі ўладу памешчыкаў і капіталістаў, каб пасадзіць на шыю працоўнага селяніна кулака, памешчыка, фабрыканта. Так было ў 1918 г., калі беларускія нацыянал-дэмакраты Астроўскія, Луцкевічы і інш. лізалі бёты Пілсудскому, каб ён узяў Беларусь пад сваю „апеку“. Яны і цяпер там за мяжой займаюцца ўсякай хлуснёй на Савецкі Саюз і дапамагаюць памешчыкам і капіталістам рыхтавацца да новай сусветнай вайны і, у першую чаргу, супроты СССР.

Польскі педагогічны тэхнікум у Мінску.

У БССР нацыянал-дэмакраты, пралезши ў нашы установы, на прадпрыемствы, у калгасы і соўгасы, імкнуліся распаліць нацыянальную варожасць, нацкоўвалі адну нацыю на другую, займаліся шкодніцтвам, шпіянажам на карысць капіталістичных дзяржаў і рыхтаваліся да аднаўлення ў БССР улады памешчыкаў і капіталістаў, каб адараць Савецкую Беларусь ад Савецкага Саюза.

Наша партыя разбіла ўсякія спробы контэррэволюцыйных беларускіх нацыянал-дэмакратаў адараць БССР ад Савецкага Саюза, разбіла іх спробы звярнуць назад ярмо памешчыкаў і капіталістаў. Класавы вораг разбіт, але не дабіт. Ён, мяняючы формы сваёй барацьбы, прыкрываючыся фальшыва-нацыянальным сцягам, ціхай сапай імкненцца ўсяляк аказаць нам свае супраціўленне. Павышэнне класавай пільнасці ёсць першачарговы абавязак кожнага працоўнага. Трэба памятаць, што без барацьбы з класавым ворагам немагчыма паспяховае будаўніцтва соцыйлізма.

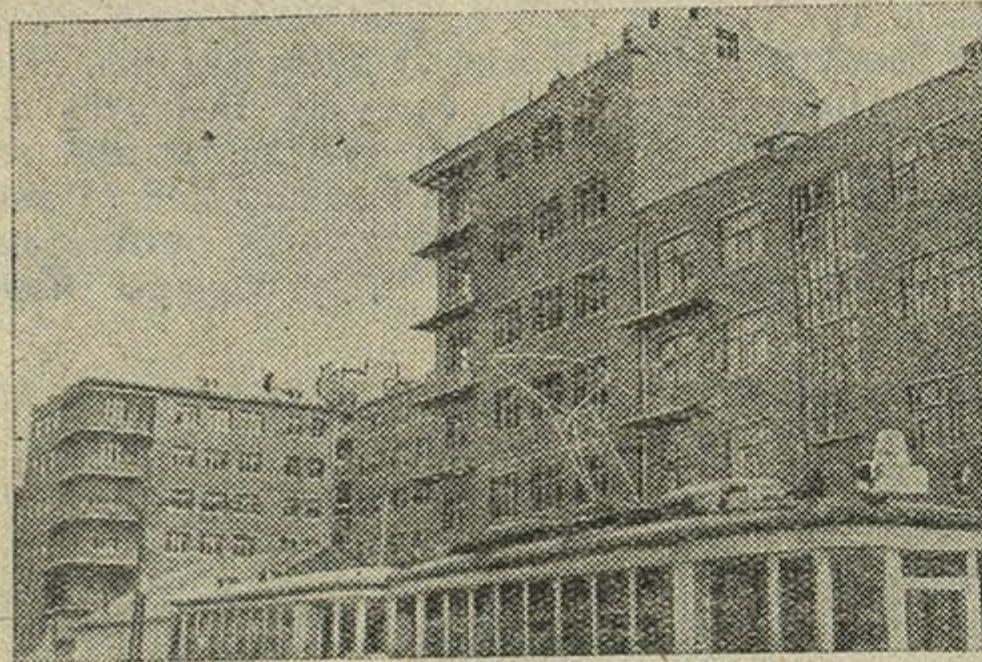
У апошні час быў рад выпадкаў, калі класава-варожыя элементы імкнуліся распаліць нацыянальную варожасць і весці сваю падрыўную работу.

Вось некаторыя факты. Пад выглядам барацьбы за „чыстату“ беларускай мовы нацыяналістычныя элементы ў Гомелі і іншых гарадах выступалі супроць новага беларускага правапісу.

У Магілеве, у калгасе „Комінтэрн“ класава-варожыя элементы стварылі брыгады не па вытворчых, а па нацыянальных адзнаках. Гэта значыць: брыгады з беларусоў, яўрэяў і г. д. Яны нацкоўвалі адну брыгаду на другую і, такім чынам, распальвалі нацыянальную варожасць.

У Менску на цагельным заводзе группа беларускіх шавіністаў нечувана здзеквалася над рабочым—немцам.

Можна было-б прывесці яшчэ шмат фактаў, якія

Нова-пабудаваны пяціпавярховы дом спецыялістаў у Менску на 100 кватэр.

сведчаць аб тым, што класавы вораг вядзе сваю падрыўную работу.

Задача заключаецца ў тым, каб своечасова выкраваць і разбіваць манеўры класавага ворага, пад якой-бы шыльдай ён не хаваўся.

Трэба ўзмацніць барацьбу з праявамі шавінізма і, у першую чаргу, беларускага, які з'яўляецца ў мовах БССР галоўнай небяспекай на даным этапе, з велікадзяржаўным шавінізмам, яўрэйскім, польскім, літоўскім і г. д.

БССР ёсьць неадлучная частка Советскага Саюза. Советская Беларусь пры дапамозе пролетарыяў СССР дасягнула нечуваных поспехаў. Толькі ў Советскім Саюзе, дзе знішчаны нацыянальны і соцыяльны ўціск, працоўныя ўсіх нацыянальнасцей у брацкім саюзе будуюць соцыялізм.

Перад намі стаяць аграмадныя задачы. Мы павінны ў другой пяцігодцы пабудаваць бяскласавае соцыялістычнае грамадства. Гэта мы можам выканаць толькі ў тым выпадку, калі мы і ў далейшым будзем яшчэ больш энергічна змагацца з класавым ворагам і яго агентамі ўнутры партыі. Гэтага мы дасягнем, калі неаслабна будзем змагацца за пролетарскі інтэрнацыяналізм, за правядзенне ленінскай нацыянальнай палітыкі.

Кожны рабочы і калгаснік, кожны працоўны павінен памятаць, што, выконваючы свой прамфіплан на прадпрыемстве, выконваючы вытворчыя заданні ў калгасе і соўгасе метадамі соцспаборніцтва і ўдарніцтва, ён змагаецца за выкананне сваіх інтэрнацыянальных абавязкаў перад пролетарыямі СССР і ўсяго света.

Вялікі правадыр сусветнага пролетарыята т. Сталін, гаварыў, што „нацыянальнае пытанне ёсьць частка агульнага пытання аб дыктатуры пролетарыята, аб пролетарскай рэвалюцыі“. Таму кожны працоўны павінен яшчэ больш змагацца за выкананне паставленых перад ім задач з тым, каб умацоўваць уладу Советаў, каб наблізіць час сусветнай Октябрской рэвалюцыі. Гэта наш інтэрнацыянальны абавязак і гэты абавязак мы павінны выканаць.

А. Д.

Свабоду тав. Тэльману

15 месяцаў фашысцкі ўрад Германіі тримае ў турме лепшага сына рабочага класа, сакратара компартыі Германіі, правадыра пролетарыята і працоўных Германіі, тав. ЭРНСТА ТЭЛЬМАНА.

Штодня газеты прыносяць трывожныя паведамленні аб становішчы здароўя тав. Тэльмана. Фашысцкія каты падвяргаюць тав. Тэльмана катаванням. Ёсьць сур'ёзная пагроза смерці.

Фашысты рыхтуюцца да суровай расправы над тав. Тэльманам. Яны хочуць пазбавіцца ад лепшага барацьбіта супроць фашызма, супроць капіталізма.

Паводле вестак газет, Гітлер (глава фашысцкага ўрада Германіі) перадаў разгляд справы тав. Тэльмана „народнаму суду“, які складаецца з аднаго юриста і некалькіх других асоб, падабраных па прызнаку, як гавараць буржуазныя газеты, „іх абсолютнай адданасці фашысцкаму ўраду і іх волыту барацьбы супроць рэволюцыйнага руху“.

На абарону тав. Тэльмана выступіў рэволюцыйны пролетарыят і працоўныя ўсяго свету. Ва ўсіх краінах адбываюцца мітынгі пратэста супроць фашысцкага тэрора, за вызваленне тав. Тэльмана.

21—22 ліпеня—міжнародны дзень абароны тав. Тэльмана. У гэты дзень ва ўсім свеце адбудуцца мітынгі і сходы—пратэсту супроць фашысцкага тэрара, за вызваленне тав. Тэльмана.

Буйнейшае паражэнне германскага фашизма

Фашисцкая дыктатура ў Германіі пашла на распуск штурмавых атрадаў і фізічнае знішчэнне іх кіраўніцтва. Гітлер і Герынг расстралілі сваіх бліжэйшых і нязменных саратнікаў, кіраўнікоў фашисцкіх штурмавых атрадаў—Рэма, Эрнста і інш. Тысячы штурмавікоў кінуты за краты.

Падзеі, якія адбыліся ў фашисцкай Германіі 30 чэрвеня, сведчаць аб тым, што фашисцкая дыктатура атрымала буйнейшае паражэнне.

Германскі фашизм яшчэ раз выкрыў сябе, як агент і верны прыслужнік фінансавага капитала. Семнаццаць месяцаў панавання фашисцкай дыктатуры красамоўна паказалі чые інтэрэсы абараняе фашизм, чую волю ён выконвае, хто дапусціў фашистаў да ўлады.

Гаспадар германскага фашизма—фінансавы капитал. Германская буржуазія паставіла фашистаў да ўлады, каб шляхам крылавага тэрора задушыць рэвалюцыйны рух, каб шляхам бязлітасной атакі на жыццёвы ўзровень працоўных мас і шляхам падрыхтоўкі да новай вайны, да зневядання палітычных авантур вылезці з крызіса.

Каб ашуканцы масы, германскія фашисты перад прыходам да ўлады шчодра раздавалі розныя самыя заманчывыя абяцанні. Рабочым яны абяцалі работу, сялянам—землю. Фашисцкія ашуканцы заяўлялі, што яны, як толькі прыдуць да ўлады, знішчаць усе непрацоўныя даходы, аддадуць буйныя земляўладанні сялянам, забяруць ад капиталаў буйнейшыя прадпрыемствы і банкі.

За гэтымі ашуканчымі лозунгамі пацягнуліся дробнабуржуазныя масы. Яны і далі Гітлеру кадры для стварэння масавай фашисцкай арганізацыі—штурмавых атрадаў.

Зразумела, ні аднаго са сваіх абяцанняў, шчодра разданых ашуканым масам, германскі фашизм і не думаў выконваць.

Усе намаганні германскіх фашистаў накіраваны да таго, каб з лакейскай сгараннасцю выконваць волю фінансавага капитала, каб шляхам сярэдневяковага лютага тэрора ператварыць працоўныя масы ў бязвольных і паслухмяных рабоў буржуазіі, у гарматнае мясо для будучай вайны.

Фашисцкая дыктатура нястрымна коціцца ў бяздонне. Эканамічнае становішча краіны пагоршваецца з кожным днём. Беспрацоўе прымае выключныя памеры. Каб выйсці з крызіса, буржуазія выціскае з рабочага класа і працоўных мас апошнія сокі, а фашисцкая дыктатура пад страхам сякеры забараняе рабочым адстойваць свае інтерэсы, абараніць свае права. У такім-жа жудаскім становішчы апынуліся і ашуканыя фашизмам працоўныя сяляне.

У радах штурмавікоў, якія слепа верылі ашуканчым абяцанням сваіх фашисцкіх правадыроў, стала нарасташа бражэнне.

Яны ўсё часцей выступаюць супроты свайго кіраўніцтва, патрабуючы ажыццяўлення дадзеных раней абяцанняў. Масавая база германскага фашизма пачала распаўзацца.

У самой верхавіне германскага фашизма нарасталі рэзкія супяречнасці паміж паасобнымі групоўкамі, барацьба за ўладу.

Апынуўшыся перад фактам масавага бражэння сярод штурмавых атрадаў, фашисцкая дыктатура была вымушана рашыцца на распуск штурмавых атрадаў, на расстрэлы той часткі кіраўнікоў германскага фашизма, якія канкуравалі з Гітлерам і Герынгам у барацьбе за ўладу, якія хацелі скрыстаць бражэнне сярод падначаленых ім штурмавікоў для захолу ўлады.

Расправіцца з штурмавікамі фашисцкую дыктатуру прымусіў фінансавы капитал, які парашыў раз і назаўсёды пакончыць з патрабаваннямі, з бражэннем радавых мас ашуканых штурмавікоў.

Пакуль штурмавікі слепа верылі ашуканчым абяцанням Гітлера-Герынга, яны былі апорай фашисцкай дыктатуры ў ажыццяўленні загадаў фінансавага капитала, у расправе над рэвалюцыйным пролетарыятам.

Але калі ў мільёных масах штурмавікоў усё больш расло наздавальненне, усё больш пашыралася бражэнне, яны з апоры сталі паступова ператварацца ў бар'ер, у перашкоду ў ажыццяўленні фашисцкай дыктатуры палітыкі фінансавага капитала.

Чым далей, тым усё больш паглыбляецца разрыв паміж фашисцкай дыктатурай і яе масавай базай. Герынг і Гітлер па загаду фінансавага капитала арганізавалі расправу над штурмавымі атрадамі. Гітлер часова вышаў „пераможцам“.

Але падзеі 30 чэрвеня паказалі, што фашисцкая дыктатура атрымала цяжкі і непапраўны ўдар. Яна знаходзіцца на вулкане, які немінуча выбухне пад напорам рэвалюцыйнага ўздыму.

Праўда, фашизм яшчэ можа манеўраваць, ён яшчэ будзе рознымі ашуканчымі абяцаннямі імкніцца абмануць масы, але гэта не выратуе фашисцкую дыктатуру.

Рэвалюцыйны пролетарыят, стаўшы на чале ўсіх працоўных мас, пад кіраўніцтвам слаўнай герайчай германскай компартыі, разаб'е ланцугі фашисцкай дыктатуры і знішчыць панаванне буржуазіі.

Юр.

„Германскія фашисты хацелі знішчыць марксізм, але яны дабіліся рашучага павароту соцыял-дэмакратычных рабочых на старану комунізма. Германскія фашисты хацелі знішчыць комунізм, але яны наблізілі яго перамогу тым, што ў мільёнаў рабочых усяго свету яны падымаюць класавую нянявісць не толькі да германскай буржуазіі, але і да ўсёй міжнароднай буржуазіі. Германскія фашисты хацелі падпалам рэйхстага і лейпцигскім працэсам ізаляваць комунізм ад мас, на справе яны пакрылі сябе ўсеагульнай ганьбай у вачах усяго свету“.

(З даклада т. Мануільскага на XVII з'ездзе ВКП(б)).

Жудасныя ўмовы працы германскіх работніц

(Пісьмо германскіх работніц на мове эсперанто)

Нацыянал-соцыялісці (фашисты) урад Германіі гаворыць аб тым, што задача ўраду—прывесці жанчыну да яе „прыроднага становішча“. Гэта, зразумела, патрэбна для палітыкі фашистаў, якія не шкадуюць прыгожых фраз, каб зацимніць свядомасць працоўных жанчын. У сапраўднасці мы маём жудаснае становішча жанчын на прадпрыемствах Германіі.

На газавых заводах 16—18-гадовыя дзяўчата працују на вырабаванні супроцьгазаў. Фабрыканты плацяць за гэтую, надзвычайна шкодную для здароўя работу, вельмі мала.

Вось малюнак умоў працы на газавых заводах. Каля апаратаў сядзіць доўгі рад дзяўчатаў. Упускаюць газ у пакой. Небяспека атрутнага пагражання кожную хвіліну. Штодня гэтыя маладыя дзяўчата, якім аплачваюць менш, чым дарослым, удыхаюць атрут, якія падрывае іх здароўе. Адміністрацыя завода здаволена „парадкам“ таму, што працујуць бесперапынна (гэтая прамысловасць, працуячая на знішчэнне людзей, не скарацілася ў час крызіса, а, наадварот, яшчэ больш пашырылася). Іншага выхаду, як працеваць на газавых заводах, не маюць гэтыя дзяўчата, бо інакш ім пагражает галодная смерць, або вуліца. Фабрыканты стараюцца ўжываць найбольш танную жаночную працу, бо выбіраць ёсьць з каго—беспрацоўе вялікае.

Асабліва жудасная праца жанчын за велізарнымі прэс-машынамі на металазаводах ваенай прамысловасці. Працујуць яны без абудку, ледзь паспяваючы за машынай. Працујуць яны так хутка, што цяжка ўхапіць вачыма іх рухі.

Як упłyвае на жаночы арганізм 10—12-гадзінны рабочы дзень у такіх умовах? Лёгка ўявіць сабе, што работніца хутка губляе працадольнасць і яе выкідаюць на вуліцу.

Буржуазія праводзіць „рацыяналізацыю“ працы, гэта значыць, што павялічваецца рабочы дзень і зніжаецца зарплата.

Усё больш „механізуецца“ праца і ўсё гэта падае на плечы рабочых. Ніякай аховы працы няма. За апошні час у друкарнях, у цехах, дзе больш ужываецца жаночая праца, уведзена канвеерная лента. Перад машынай, якая выпускае вокладкі, стаяць жанчыны, якія ў гадзіну выкідаюць 1500 вокладак на стол. Хуткасць страшная на працягу цэлага дня—работніца ператвараецца ў аўтамат. Пры гэтым, рабочы дзень павялічваецца, часта ён даходзіць да 14 гадзін.

На будаўніцтвах можна часта ўбачыць жанчын, якія носяць вялікія цяжары. Усюды, дзе толькі магчыма, капіталісты стараюцца скрыстоўваць танную жаночную працу, павялічваючы свае даходы за кошт прамернай эксплатацыі жанчын і падлеткаў.

Бесчалавечная эксплатацыя, беспрацоўе і безвыходнае становішча работніц у фашысткай Германіі паказвае працоўным жанчынам сапраўдны твар фашысткага ўраду.

Работніца ўсё больш рэволюцыянізуецца, уступае ў рэволюцыйныя арганізацыі і пад сцягам комуністычнай партыі Германіі яна змагаецца за лепшую будучыню, за Савецкую Германію.

Подпісы.

„Германскія фашысты кровапусканием хацелі вытруціць у германскага пролетарыята ахвоту да рэволюцыйнага наслідзі, але яны, падарваўшы ў соцыял-дэмакратычных рабочых дэмакратычныя ілюзіі і аўтарытэт буржуазнай законнасці, робяць германскі пролетарыят старонікам узброенага паўстання супроты буржуазнай дыктатуры“

(З даклада т. Мануільскага на XVII з'ездзе ВКП(б)).

Нелегальны друк Германіі. Зправа—„Ді Ротэ Фане“,— орган компартыі Германіі. Злева—„Вельтфронт“,— рэволюцыйная газета.

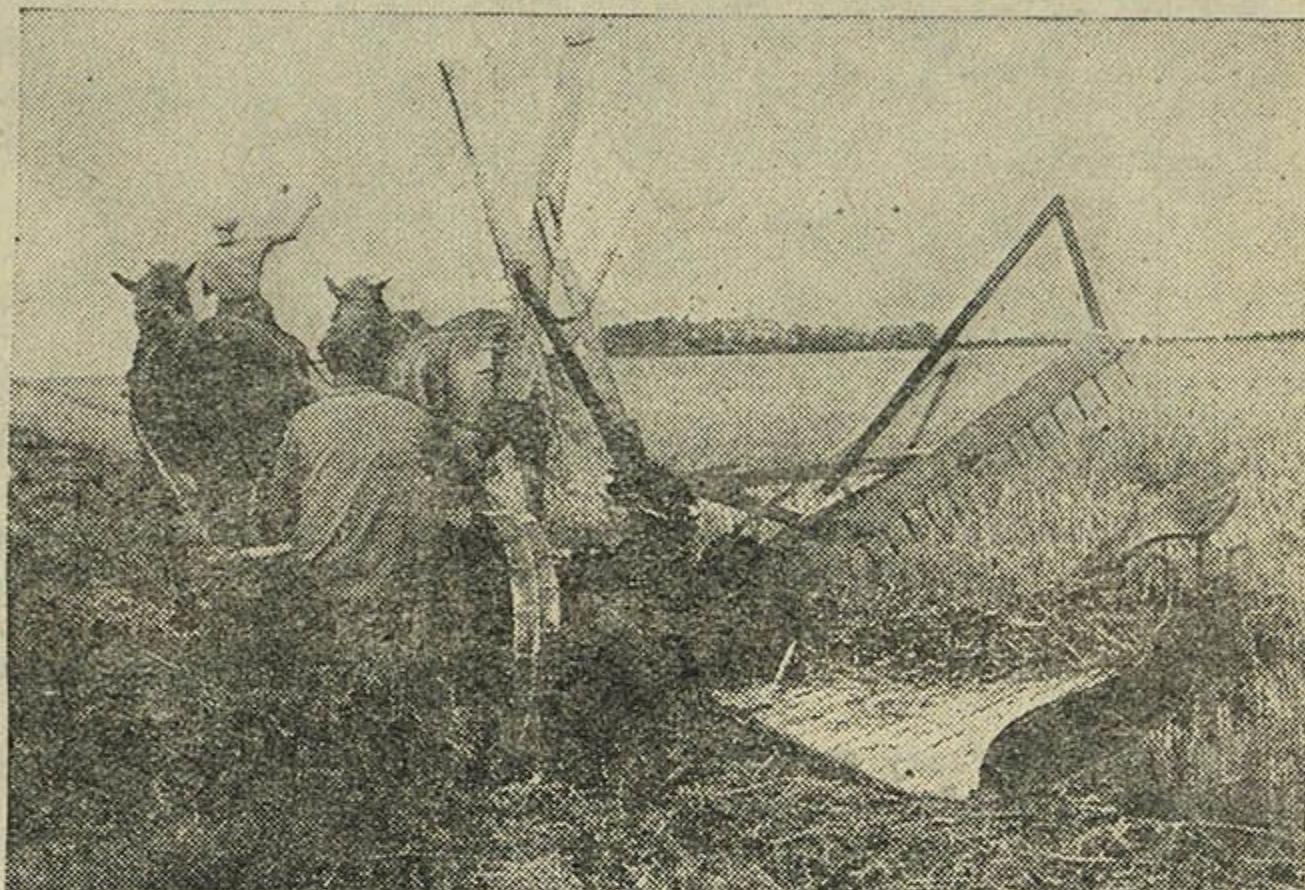
„Пленум ЦК ВКП(б) лічыць баявой задачай усіх партыйных і совецкіх арганізацый паспяховае і арганізаванае правядзенне ўборкі і забеспячэнне максімальнага збору хлябоў з мінімальнымі стратамі“ (з пастановы чэрвеньскага пленума ЦК ВКП(б))

БРЫГАДА ЦЫГАНКОВАЙ НАСТЫ ЗАВАЯВАЛА ПЕРШЫНСТВО

У выніку правільнай расстановкі сілы і разгортвання соцспаборніцтва і ўдарніцтва, брыгада № 3—Насты Цыганковай з калгаса імя Леніна (Пруткоўскі с/с), заваявала першынство ў калгасе. На 6 ліпеня брыгада поўнасцю скончыла сенаўборку на плошчы 57 га і на 100 проц. выканала цалкам сеназдачу ў ліку 22 цэнтнераў.

Падрыхтоўка да ўборкі збожжавых скончана. Добра адрамантавана жнярка, сярпы наточаны, косы таксама гатовы для касыбы яравых культур. Уся брыгада разбіта на звені па 3—4 чал. Адначасова шырока ўжываецца індывідуальная здзельшчына.

Пом. нач. палітадзела па жанрабоце Чаускай МТС
Лісава.

[Уборка жыта ў соўгасе „Блонь“, Пухавіцкага раёну.]

МАЯ ФЕРМА БУДЗЕ ЎЗОРНАЙ

Паўгода таму назад мяне вылучылі загадчыцай малочната-варнай фермы калгаса „Новае жыццё“, Халопеніцкага с/с. Баялася спачатку браца за такую адказную работу. Думала—не спраўлюся. Мае таварышкі таксама гаварылі:

— Прападзеш Феня, пад суд пойдзеш.

Цяпер я ўпэунілася, што з любой работай можна справіцца, толькі палюбіць яе трэба. А я сваю работу палюбіла. Чаго я не разумею—мне раскажа на-меснік начальніка палітадзела т. Вішнінская. Яна мне і дапамагла арганізаваць працу на ферме. Мы ўвялі здзельную аплату для даглядчыць і даярак. Вымернік у нашай рабоце—гэта якасць дагляду жывёлы.

Удой малака ў пароўненні з мінулым годам у нас павялічыўся ў два разы. У нас быў адзін толькі выпадак прапажыця. Па плану ў нас павінна

было быць сёлетніх цялят 30 шт., а ёсьць 33 шт. Ёсьць у нас 35 кароў, 6 цялят-леташак, 25 авечак і 24 ягнят.

Пастановы партыі і ўраду аб павялічэнні пагалоўя мы з поспехам выконваем. Часта право-

дзім вытворчыя нарады, праз якія дабіваемся зрабіць сваю ферму ўзорнай ва ўсім раёне. Мы гэтага, безумоўна, даб'емся пад кіраўніцтвам палітадзела.

Баркоўская Феня.
Крупскі раён.

Ударніцы-свінаркі

Свінаркі Піткевіч Юля і Клімакава Фёкла—лепшыя ўдарніцы. У сві-

нарніку чыста. Свінаматак яны вельмі добра даглядаюць, кормяць іх тро разы ў дзень па ўсіх правілах зоатэхнікі.

За 1934 год не было ні аднаго адыхода маладняка. Піткевіч і Клімакова займаліся ў зоатэхнічнай, павышалі свае тэхнічныя веды.

За ўдарную работу Піткевіч і Клімакова прэміраваны.

Е.

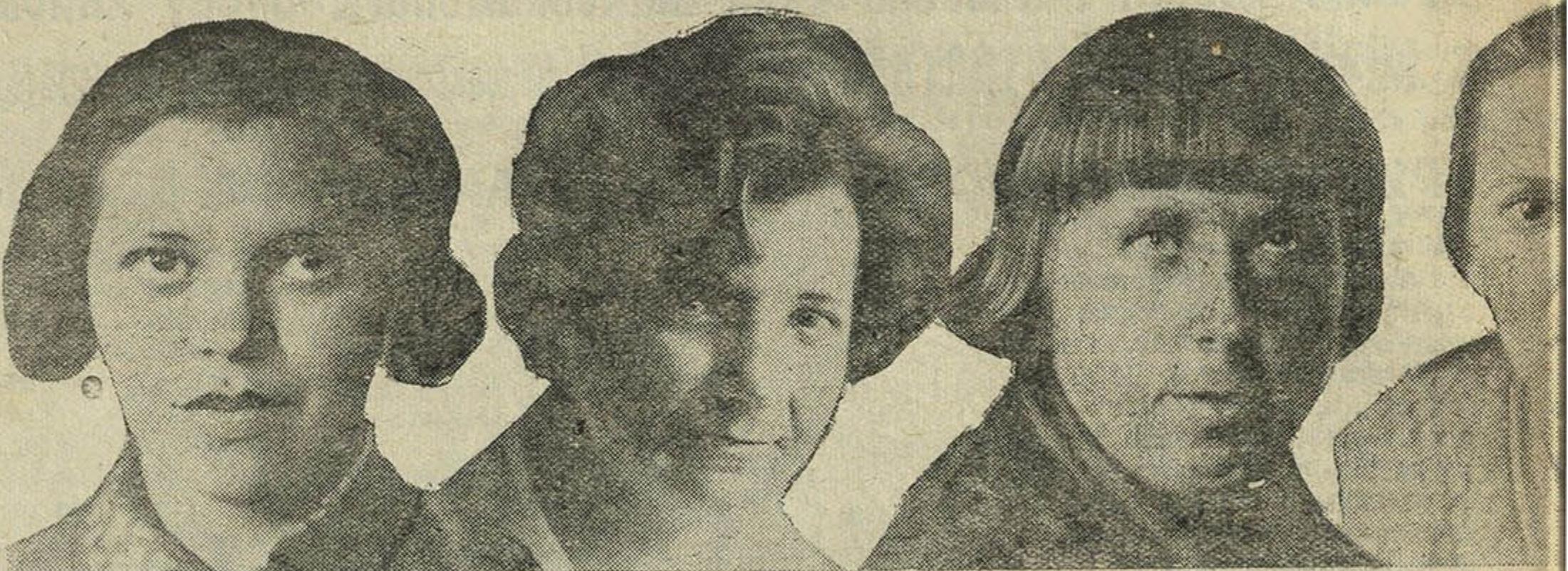
Піткевіч Юля.

Клімакава Фёкла.

Калгас „Чырвоныя Навасёлкі“, Оршанскага раёна.

„Разгортванне совецкага гандлю з'я без вырашэння якой немагчыма дал

На здымку—удзельніцы ўсебеларускай гандлёва-тэхнічнай канферэнцыі. Злева направа: Кроль—заг. магазіна № 3 (Мсціслаўль), Абрамава—прадаўшчыца крамы Белгандля № 1 (Менск), Казанская—прадаўшчыца маг. ЦРК № 155 (Віцебск), Астроўская—старшая прадаўшчыца магазіна № 5 (Белхарч-гандль).

Арганізум узорн

10—12 ліпеня ў Менску адбылася ўсебеларуская гандлёва-тэхнічная канферэнцыя. На канферэнцыю з'ехаліся лепшыя ўдарнікі і ўдарніцы кааперацыі і дзяржгандлю. Сярод дэлегатаў было 72 жанчыны.

Канферэнцыя прыйшла пад лозунгам выканання рашэння XVII партыйнага з'езда аб перабудове кааперацыйна-гандлюючых арганізацый у адпаведнасці з палітычна-гаспадарчымі задачамі па разгортванню совецкага культурнага гандлю.

З дакладамі аб выкананні плана тавараразвартота за першае паўгоддзе і задачах другога паўгоддзя выступілі старшыня прайлення Белкаапсаюза т. Баскін, дырэктары Белгандля т. Маўшэзон і Белхарч-гандля т. Семёнаў.

Дэлегаты дзяліліся вопытам сваёй работы па культурнаму аслугоўванню спажыўца, па наладжванню работы тавараправодзячай сеткі, жорстка яны крытыковалі недахопы — адсутнасць неабходвага асартымента тавараў, уліку попыта спажыўца.

На нарадзе, праведзенай журналам „Работніца і калгасніца Беларусі”, удзельніцы канферэнцыі—работніцы кааперацыі і дзяржгандлю рассказалі аб сваёй работе, адзначылі тыя недахопы, якія трэба знішчыць, каб лепш, культурней аслугоўваць рабочага спажыўца і калгасныя масы.

Тав. Казанская—нам. загадчыка магазіна № 155, Віцебскага ЦРК, расказала аб tym, што яе магазін з'яўляецца першым культурным магазінам гатовай вopраткі ў горадзе. У магазіне робіцца дасканалая прымерка, прасаванне і калі трэба пераробкі. Гандльфінплан выканан на 102 проц. Сярод работнікаў магазіна разгорнута соцспаборніцтва, заключан соцдагавор з магазінам № 155.

Сама т. Казанская—лепшая ўдарніца. Працавала ў сельскай кааперацыі 6 з паловай год і 6 разоў прэміравалася. У ЦРК працуе ўсяго год. За гэты час два разы прэміравана. Тэхэкзамен тав. Казанская здала на „выдатна“.

Тав. Астроўская—старшая прадаўшчыца магазіна № 5 Белхарч-гандля (Віцебск). Працуе ў кааперацыі з 1917 г. У тав. Астроўской ёсьць багаты вопыт работы, якім яна і падзялілася на нарадзе.

— Наш магазін гандлюе кандытарскімі таварамі і віном,—кажа тав. Астроўская.—Дрэннага тавару мы ніколі не прымаем і таму ў нашым магазіне заўсёды дабраяканская прадукты. Мы наладзілі ўзорную чыстату. Ніколі тавар у нас не бярэцца рукамі, а толькі шчыпцамі. Вельмі добра ў нас аформлены вітринны.

— Хадзілі мы па менскіх магазінах. Некаторыя з іх нам не спадабаліся. Тавары не раскладзены па

асартыментах. У многіх магазінах вони брудныя, вітрыны вельмі дрэнна аформлены. Калі прадаюць мармелад, дык яго бяруць рукамі. Наогул тут санмінімум дрэнна адчуваецца. Я прапанавала-б менскім работнікам кааперацыі прыехаць да нас у Віцебск і навучыцца лепш працаваць, сапраўды культурна аслугоўваць спажыўца.

Тав. Жылінская—старш. Станькоўскага сельпо, Дзяржынскага раёна, расказвала, што дзякуючы цеснай сувязі з калгасамі, частым выездам з таварамі на поле, работе з калгасным актывам, сельпо дабілася выканання плана тавараразвартота і мабілізацыі сродкаў. У сельпо ёсьць книга заказаў і попыту калгаснікаў. Гэтыя заказы заўсёды выконваюцца.

Тав. Кроль—заг. магазіна (Мсціслаўль),—гаварыла, што ў яе магазіне галоўную ўвагу звяртаюць на культурнае аслугоўванне спажыўцу. Арганізован палітгуртак, у якім ваймаюцца работнікі прылаўка.

Тав. Кудраўцева працуе ў віцебскім магазіне Белгандля № 4. 17 год яна працавала касіршай, год па аформленню вітрын.

— Да XVII партз'езда,—кажа т. Кудраўцева,—мы культурна абсталівалі наш магазін, увялі радыё, наладзілі ўзорную чыстату. Цяпер у магазіне раз у тыдзень акуратна выходзіць насценгазета. Работнікі магазіна выехаць ў пад-

ляеца той актуальнейшай задачай, ей рухацца наперад" (Сталін).

ль), Астроўская—прадаўшчыца магазіна № 25 Белхарчгандля (Віцебск), Жылінская—старшыня Станкаўскага сельпо (Віцебск), Чэрняк—заг. магазіна Белгандля (Гомель), Ціханчук—старшыня Крычаўскага сельпо (Брагінскі раён).

І Совецкі гандаль

шэфнае Нікалаеўскае сельпо і там цапамаглі наладзіць работу.

Тав. Рабіновіч—прадаўшчыца ЗРК „Металістаў“ (Віцебск),—працуе ў кааперацыі з 1921 г. Два разы прэміравана.

— План таваразварота за другі квартал наш магазін выкананы на 27 проц.—кажа тав. Рабіновіч.— магазіне вельмі чыста, але не хапае абсталявання. Вялікі недахоп нашай работе—гэта дрэнная сувязь з рабочым спажыўцом. Рэдка ўсюдомі справаўдачы перад рабочымі. Іншер мы ставім пытанне аб палепшанні сувязі з масамі.

— Загадчыцай магазіна працуючыя месяцы—расказвае т. Зайцева (Буда-Кашалеўскі раён). Крама сплатку была як хлеў. Узялася сама але ўборку. Памыла, ачысціла, склеіла,—прывяла але ў належны выгляд, за што мяне прэміравалі. Наш магазін спаборнічае з цэнтральнай крамай. План таваразварота мы выканалі на 112 проц.

Тав. Харкоўская была раней работніцай фабрыкі „Везувій“. Пасля не вылучылі загадчыцай магазіна ЗРК дрэваапрацоўчага камбіната. Тав. Харкоўская на работе сябе апраўдала. План таваразварота па магазіну выкананы на 112 проц. Была два разы прэміравана.

— Была раней прадаўшчыцай—кажа т. Чарняк,—а зараз заг. магазіна № 9 Белгандля ў Гомелі. Наш магазін лічыцца адным з леп-

ших у горадзе. Тавары ў мяне раскладзены па асартыментах. Мы заўсёды стараемся, каб у магазіне былі тавары патрэбнага для спажыўца асартыmenta. Гандльфінплан выканан на 112 проц. Я два разы прэміравалася.

Тав. Румянцева—работніца хлебнай крамы № 22 (Барысаў)—гаварыла, што дзякуючы ўмелай работе, ім удалось амаль ліквідаваць чаргу. Работнікі прылаўка выходзяць на работу на гадзіну раней, усё падрыхтоўваюць і гэтым удалось зменшыць чаргу. У магазіне разгорнута тэхвучоба. Тав. Румянцева здала тэхэкзамен на „добра“.

Тав. Чэчык—прадаўшчыца ЗРК Саюзтранса (Гомель) рэзка крытыкавала недахопы ў пастаноўцы палітмасавай работы сярод работнікаў прылаўка. Не ўсе работнікі ведаюць значэнне совецкага гандлю. Тав. Чэчык прапанавала ўзмацніць масава-выхаваўчую работу сярод работнікаў прылаўка і ўкараніць індывідуальную здзельшчыну.

Вельмі добры опыт перадала тав. Гембіцкая—работніца магазіна № 10 Белгандля (Менск). Магазін быў адчынен да 8 сакавіка. Ён культурна абсталяваны. У кожным аддзяленні ёсьць книга попытка спажыўца. На складзе патрабуюць найбольш патрэбны для спажыўца тавар.

Тав. Абрамава працавала раней прыбіральшчыцай у хлебнай краме

№ 1 Белгандля. За ўдарную работу яе вылучылі ў прадаўшчыцы. Не гледзячы на тое, што ў тав. Абрамавай 6 дзяцей, яна вельмі добра спраўляецца з работай. Наладзіла ў краме ўзорную чыстату. Добра займаецца па тэхвучобе. За ўдарную работу прэміравана.

* * *
Пасля нарады дэлегаткі працавалі ў секцыях па асноўных пытаннях таваразварота і культурнага гандлю.

Прынята рэзалюцыя, якая ўказвае на неабходнасць нармальнага, хуткага і культурнага одпуска тавараў з магазінаў, правільнага регулявання і планавання гандлю, своечасовай дастаўкі тавараў у магазін, улічваючы попыт спажыўца.

Для палепшання работы магазінаў і сельпо загадчыкам магазінаў даецца поўная магчымасць адбіраць тавары не толькі на складах ЗРК і Райсаюзаў, але і на базах, складах прамысловасці і прамкааперацыі.

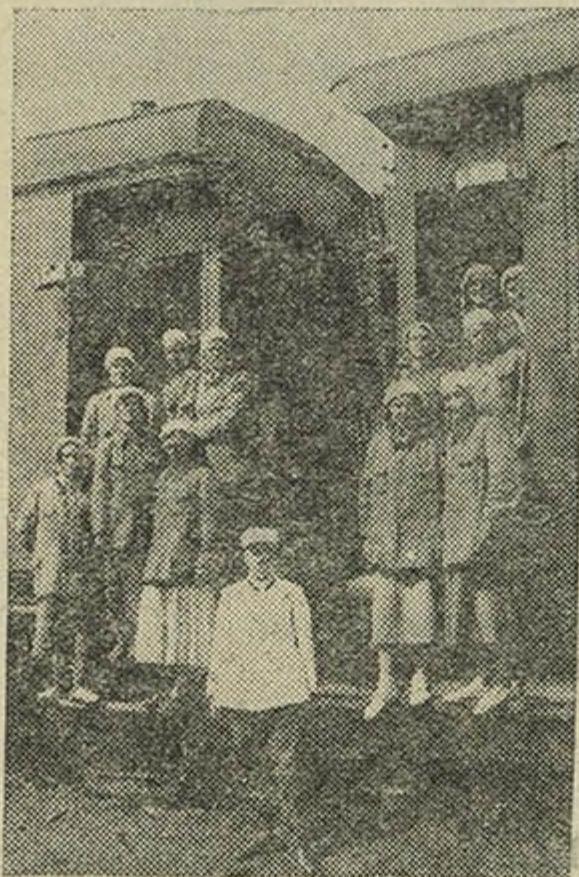
Канферэнцыя пастанавіла, каб кааперацыйныя арганізацыі абмеркавалі план таваразварота кожнага квартала на агульных сходах пайнікаў і склалі перыядычна спраўдзачы перад імі.

Асаблівая ўвага ў рэзалюцыі на-даецца ўмацаванию фінансавага становішча кааперацыйных арганізацый, выкананию плана па паснаплленню.

Другі рэйс

Калі заходзіш на станцыю, захаплівае цябе хваля безупыннага, бадзёрага руху чалавечага жыця. Гудкі паяздоў паведамляюць аб сваім прыходзе, па радыё перадаеца час пасадкі, лінія, на якой знаходзіцца поезд.

Фото КАПЛІНСКАГА

Другая маладзежная жаночая брыгада, правадніц імя т. Сталіна з начальнікам 6 участка т. Валынскім.

На 7 лініі доўгай істужкай выцягнуўся састаў поезда маршрута Менск — Днепрапятровск. На фоне цёмна-зялёнага аксамітнага колера вагонаў мільгаюць белыя шапачкі правадніц. Калі падойдзеш бліжэй, адразу зауважыш узорную чистату вагонаў. Гэта асабліва кідаецца ў вочы, калі паглядзіш на сastавы, якія стаяць побач. Прыцягвае ўвагу ідеальная чистата ў сярэ-

дзіне вагонаў. На вокнах — прыгожыя фіранкі, на століках — кляёнкі, вада ў графінах, якая часта мяняецца. На падлозе разасланы дарожкі. Ёсьць радыё, электрычнасць.

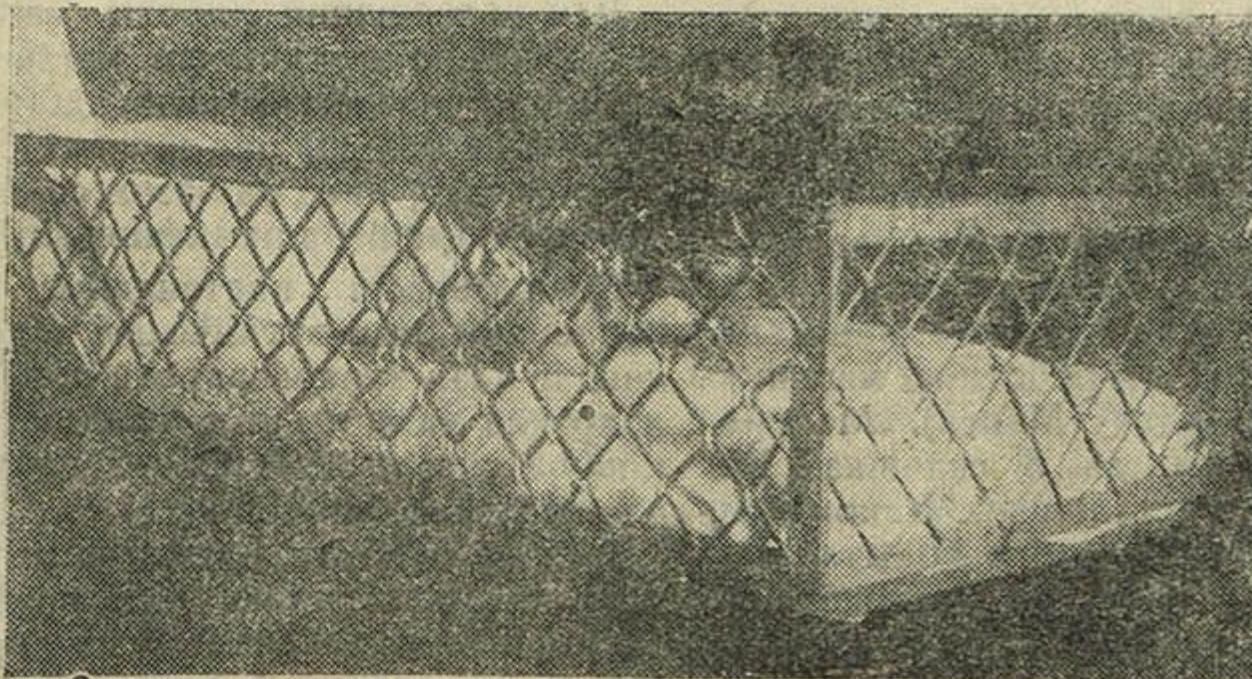
Калі заходзіце ў вагон „маці і дзіця”, то здаецца, што вы знаходзіцесь ў добра-абсталяваным культурным памяшканні. У купе — дзіцячыя ложкі, засланыя беласнежнай пасцельнай бялізной, розныя цацкі для гульняў.

Пасажыр спакойна адпачывае ў такім вагоне. Можна пачытаць газеты, розную літаратуру, якая тут ёсьць — сумаваць яму няма калі. Тут ён атрымае культурны адпачынак: шашкі, шахматы, даміно, газеты і кніжкі.

Поезд у дарогу гатоў. Начальнік поезда — Марыя Васільеўна Савіч дбайна аглядае спраўнасць вагонаў, пі ўтульна і чиста ў іх. Зауважыць пылінку на падлозе, прымусіць у другі раз выцерці.

Марыю Савіч любіць і шануе ўся брыгада, як вопытную работніцу чыгункі, якая працуе тут з 1917 года. Савіч добры і чулы таварыш. Яна ведае кожную работніцу брыгады, яе недахопы і як трэба іх выпраўляць. Патрабуе ад кожнай работніцы належнай увагі да працы, акуратнасці, дысцыплінаванасці. За кароткі час Савіч здолела мабілізаваць усю брыгаду на большэвіцкое выкананне рашэнняў 17 партз'езда і загада тав. Андрэява аб перабудове работы транспарту. Уся брыгада, кожная работніца — змазчык, правадніца, слесар, электраманцёр — паклалі ў аснову сваёй работы рашэнні

Фото КАПЛІНСКАГА

У купе — дзіцячыя ложкі, засланыя беласнежнай пасцельнай бялізной, розныя цацкі для гульняў.

ЦК ВКП(б) і СНК СССР ад 23 сакавіка 1934 г. аб работе транспарта. Добра засвоена ўказанне, што „работа чыгуначнага транспарта не можа быць палепшана і чыгуначны транспарт не можа быць выведзен на шырокую

Фото КАПЛІНСКАГА

Тав. Савіч — начальнік поезда № 90—89.

дарогу належнага абслугоўвання народнай гаспадаркі без ліквідацыі той расхлябанасці, безгаспадарчасці і безадказненасці, якія ўсё яшчэ ліхарадзяць транспарт.

Устанаўленне і ўмацаванне дысцыпліны на транспарце, як „знізу“, так і „зверху“ з'яўлілеща тым асноўным звязком, праз якое можна толькі паставіць на ногі наш чыгуначны транспарт”.

Выконваючы гэтая рашэнні, брыгада дабіала бліскучых поспехаў.

Другая ўдарная маладзежная жаночая брыгада імя тав. Сталіна ад'яджае ў другі рэйс — Менск — Днепрапятровск. Заданне першага рэйса выканана на 100 проц. Аб узорнай работе гэтай брыгады сведчаць добрая водгукі пасажыраў. Прафесары Ленц і Сакалоўскі пішуць:

— У вагоне ўтульна, чиста. Усюды, куды не глянеш — парадак. Брыгада хутка наладзіла ўсё неабходнае для начнога адпачынку. Відаць добрая працоўная зарадка, сумленныя адносіны да сваіх абавязкаў, клапатлівасць і далікатнасць. Пераконваешся,

што жаночыя брыгады створаць новую атмасферу на чыгуны.

— Да недахопаў адносіцца адсутнасць графінаў з гатаванай вадой на століках. Трэба лозунгі вывесіць на відным месцы.

Гэтая заўвагі брыгада ўлічыла і неадкладна недахопы выпраўляла.

Другія харектэрны водгук:

— Мы, пасажыры вагона „маці і дзіця“, поезда № 90—89 Менск—Днепрапятоўск, выказываем падзяку ўсёй брыгадзе за ўважлівія, добрасумленныя адносіны да нас і нашых дзяцей. Чыстата і парадак адрознівае гэты вагон ад других. У нашым вагоне пасажыраў змяшчаецца менш, чым у других, што дае большы доступ паветра дзесям.

Бахрах, Чэрніна, Цімафеева.

Усе работніцы брыгады добра кваліфікаваныя. Ёсьць лепшыя ўдарніцы — старыя работніцы. Бабаева Марфа Усцінаўна працуе 18 год на чыгуны, 5 год была качагарам. Цяпер працуе правалніцай вагона № 6. Федарава Ядвіга Вікенцьевна працавала на чыгуны з 1927 г. у якасці слесара — інструментальщыка, цяпер змазчышца. Ёсьць і іншыя добрыя ўдарніцы. Уся

брыйгада здала тэхакзамен на „добра“.

Вось гэтая старыя работніцы — ударніцы транспарта, якія перабудавалі сваю работу ў адпаведнасці з рашэннямі партыі аб транспарце, з'яўляюцца ўзорам для других брыгад.

— Ганаруся гэтай брыгадай — кожа начальнік б участка т. Валынскі.

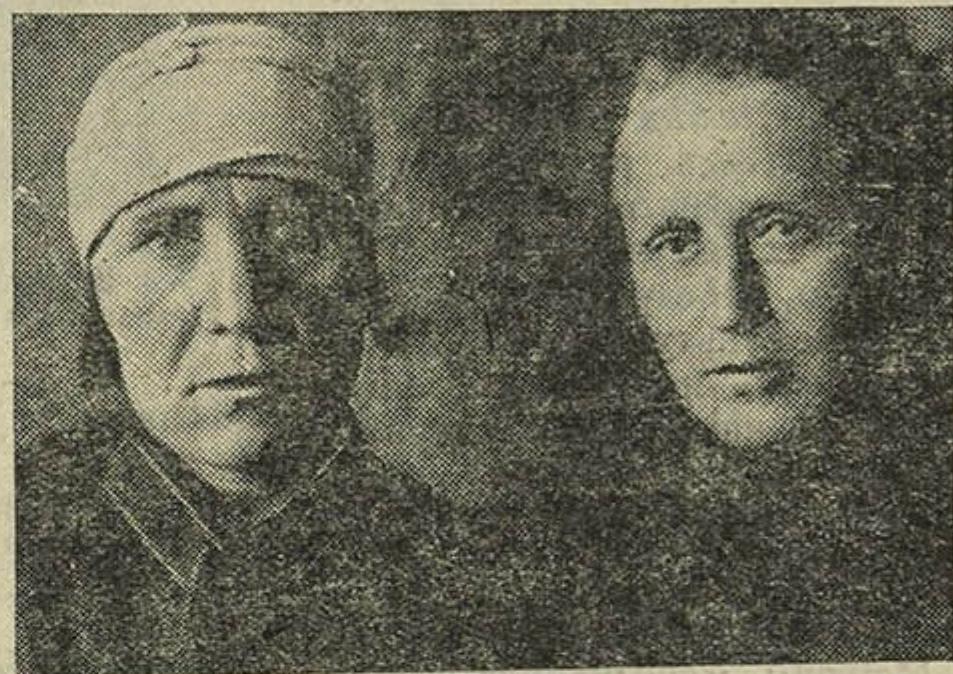
Тав. Валынскі аддае асаблівую ўвагу гэтаму поезду. Ён першы аbstаляваў вагон „маці і дзіця“, які зараз яшчэ больш удасканальваецца.

З боку брыгады зроблены ўсё неабходнае, каб пастаўіць работу поезда ўзорна. Але кіраўніцтва станцыі Менск — пасажырская замест таго, каб дапамагчы брыгадзе, тармозіць яе работу. Выдаюцца білеты не па прызначэнню вагонаў, у выніку чаго бывае таўкатня пасажыраў і хваляванне.

Бывае, што несвоечасова падаюць саставу да вызначанага часу паравоз, адгэтуль і прастоі.

У далейшым кіраўніцтву чыгункі неабходна перабудаваць так сваю работу, каб працеваць больш аперацыйна, каб не толькі адзін поезд, але і ўся станцыя стала ўзорнай, ударнай, знішчыла прастоі. Вось гэта будзе лепшым адказам на рашэнні XVII партз'езда аб транспарце. П. Д. Менск.

Фото КАПЛІНСКАГА;

На здымку — лепшыя ўдарніцы другой маладзежнай жаночай брыгады правадніц. Злева на права: т. Бабаева — працвітніца вагона № 6, т. Федарава — смазчышца.

НАРАДА РАБКОРАК ДАЛА МНЕ ВЕЛЬМІ [МНОГА]

На Бабруйскай швейнай фабрыцы імя Дзяржынскага нізавы друк працеваў вельмі слаба. Па ўсёй фабрыцы выходзіла 5—6 штодзёнак, ды і тыя былі не масавымі. Гэта з'явілася вынікам слабага кіраўніцтва з боку партыйнай арганізацыі нізвавым друкам. Доўгі час у нас не было рэдактара шматтыражкі.

Прыехаўшы з нарады рабкорак

швейнай прамысловасці, якая адбылася ў Віцебску, я энергічна ўзялася за рэалізацыю рашэнняў нарады.

Мы склікалі рабкораў фабрыкі двух змен, дзе я падзялілася вопытам работы нізвавога друку фабрыкі „Сцяг індустрыялізацыі“.

Я прывезла штодзёнкі фабрык „Сцяг індустрыялізацыі“ і „Ок-

цябра“. Рабочыя «вельмі» цікавіліся гэтымі штодзёнкамі.

За апошні час мы маём спалепшанне работы нізвавога друку. Цяпер у нас выходзіць 30 штодзёнак і рабочыя ў іх пішуць, цікавяцца іх работай. Актыўна дапамагае нам у работе партыйны камітэт. Фабрычныя арганізацыі пачалі рэагаваць на змяшчаемыя допісы ў штодзёнках.

Раней у нас штодзёнкі былі вялікага памеру. Цяпер мы іх зрабілі меншымі і больш цікавымі. Допісы ў штодзёнках заўсёды конкретныя, паказваюць лепшых ударнікаў і бічуюць зрышчыкаў работы.

Нарада рабкорак мне дала вельмі многа. Я прыехала, нібы з курсаў, дзе атрымала пэўную падрыхтоўку. Хачу лепш звязацца з рэдакцыяй журнала „Рабочніца і калгасніца Беларусі“, каб атрымаць указанні, аб чым як пісаць. Абяцаю пісаць часта.

Дэлегатка ўсебеларускай нарады рабкорак-ударніц швейнай прамысловасці
Марыя Лянеўская.

Рэдкалегія штодзёнкі сталінскай брыгады палітавага цеха швейнай фабрыкі „Сцяг індустрыялізацыі“ (Віцебск).

Л е п ш ы х у д а р н і ц - н а

(Праверка выканання загада тав. ОРДЖОНІКІДЗЕ на заводзе „Комунар“)

Другая пяцігодка ставіць перад намі велізарнейшыя задачы па павышэнню прадукцыінасці працы, падешанню якасці прадукцыі і правядзенню ращучай барацьбы з бракам.

Загад народнага камісара цяжкай прамысловасці СССР т. Орджонікідзе ад 3 сакавіка мае выключнае значэнне. У гэтым загадзе падкрэсліваюцца ўказанні тав. Сталіна на XVII партз'ездзе: „вітаць ращучую грамадскую актыўнасць працоўных жанчын і іх вылучэнне на кіруючыя пасты, як безумоўную адзнаку нашай культурынасці“. Загад чотка ставіць пытанне аб ращучым вылучэнні лепших ударніц-выдатніц прадпрыемстваў цяжкай прамысловасці на кваліфікованую работу.

Як-жа выконваецца гэты загад на Менскім машынабудаўнічым заводзе „Комунар“? Непасрэдна каля варштата працуе толькі 30 жанчын. Ёсьць работніцы, якія працуюць на заводзе па 5—6—8 год. Некаторыя работніцы сталовай і прыбіральшчыцы былі вылучаны да варштатаў (Ганчаронак, Астапчык). Але гэта было некалькі год таму назад. Цяпер непасрэдна выкананнем загада тав. Орджонікідзе ніхто не займаўся на заводзе. Пачынаючы ад дырэктара т. Драбышэўскага да начальнікаў цэхаў, старших майстраў і нават старшыні заўкома т. Маслянскага ніхто гэтага загада не чытаў, негаворачы аб яго выкананні.

З боку некаторых начальнікаў цэхаў наглядаюцца недапушчальныя адносіны да вылучэння работніц на вышэйшую кваліфікацыю. Напрыклад, начальнік механічнага цэха т. Ерынгроз, замест вылучэння старой работніцы, паставіў да фрэзернага варштата новую работніцу Ставановіч, якая да гэтага часу нідзе не працевала, не член саюза, а муж яе выслан, як кулак. Гэты факт выклікаў абурэнне сярод усіх работніц. Былі ўсе магчымасці вылучыць на гэту работу старых работніц-ударніц. Вось другі прыклад. Работніца Дунар працуе на заводзе 8 год мадэльшчыцап (адна жанчына ў цэху). Яна—ударніца, займаецца на вячэрнім

Фото РАСКІНА

Тав. Шаліма—ударніца—свідраўльшчыца завода „Комунар“.

рабфаку, але чамусьці атрымоўвае толькі 4 разрад.

— На пяты разрад мабыць тут ніколі не перайду з-за коначы мастра—кажа т. Дунар.

І сапраўды, калі мы па гэтым пытанню гаворылі з старшим майстром Касцяневічам, ён нам адказваў:

— Перавесці т. Дунар на вышэйшы разрад цяжка, бо ў яе, як ў жанчыны, галава і руکі не тыя...

Есьць многа фактаў, калі работніцы не працуюць на сваёй спецыяльнасці. Работніца Малчанава скончыла ЦІТ на слесара, але працуе пяць год інструментальшчыцай. Неаднаразова яна прасіла, каб перавялі да яе варштата, але нічога не дабіліся. Наогул, на заводзе існуе такая думка, што даць работніцы вышэй трэцяга разрада нельга, бо яна не справіцца.

У загадзе т. Орджонікідзе гаворыцца: „начальнікам цэхаў забеспечыць тэхнічную вучобу і работу па павышэнню кваліфікацыі жанчын-работніц такім чынам, каб на працягу 1934 г. усе работніцы і жанчыны — ІТР у цяжкай прамысловасці былі поўнасцю ахоплены тэхвучобай і павышэннем кваліфікацыі“. Што-ж мы маем на заводзе „Комунар“? Тэхвучобай работніцы зусім слаба ахоплены. Тэхмінімум на „добра“ здалі ўсяго 5 работніц, а на „выдатна“ — ніхто. Па запісі наведваюць тэхвучобу 30 проц. работніц і то неакуратна. Заўком ні разу не зацікавіўся гэтай спраўай. На наша запытанне, што

зроблена, каб уцягнуць работніц у тэхвучобу, заг. тэхпропа т. Хаймоўскі адказаў:

— Мы праводзім адноўкавую работу, як сярод жанчын, так і сярод мужчын. Але жанчыны зусім несвядомыя.

Хаймоўскі зусім не выяўляе прычын, чаму работніцы слаба наведваюць тэхвучобу. А прычыны ў тым, што адсутнічае масавая работа сярод работніц. На заводзе ёсьць такія ганебныя факты, як непісьменнасць сярод старых работніц. Работніцы бляшанаага цэха Аляксандрава і Мікуліч зусім непісьменныя. Ім цяжка наведваць лікпункт. Яны неаднаразова прасілі заўком прымацаваць да іх настаўніка, які-б займаўся з імі дома. Да т. Мікуліч быў прымацован адзін чалавек, але ён быў у яе толькі адзін раз, а потым, мабыць, забыўся на свой абавязак. Так і немогуць ліквідаваць сваей непісьменнасці гэтых работніцы.

У загадзе т. Орджонікідзе гаворыцца: „Абавязаць дырэктароў прадпрыемстваў на працягу сакавіка 1934 г. за кошт асігнаваных сум на жыллёвае і культурна-бытавое будаўніцтва — адрамантаваць і абсталіваць жаночы інтэрнат, стварыўшы ў ім усе ўмовы для нармальнага і культурнага адпачынку“. У інтэрнаце „Комунара“ нават паміну аб гэтым німа. Німа чырвонага кутка, ніякай культурнай работы не праводзіцца. Пакоі брудныя, ад клапоў спаць нельга. Калі адчыняюць дзвёры, то са столі сыпіцца пясок. Зімой вельмі холадна, бо памяшканне не аштукатурана.

— Розныя камісіі прыходзілі да нас — гавораць работніцы Астапчык і Ганчаронак.—Нават і ЦП Саюза машынабудаўніцтва абяцаў зрабіць рамонт, але нічога на спрэве не зроблена.

Аб недаацэнцы ролі работніц на вытворчасці сведчаць і такія факты. Прэміраваная 8 сакавіка лепшая ударніца Соня Гурэвіч, яшчэ да гэтага часу не атрымала сваёй прэмii.

Работніца Шаліма, якая працуе пяць год свідраўльшчыцай, ужо два гады дабіваеца, каб

кваліфікованую работу

паслалі яе па хваробе на курорт. Да гэтага часу ніхто ей не дапамог, а між іншым, на гэты год завод атрымаў 11 курортных месц, 8 санаторных і 54 у дамы адпачынку. Толькі 4 работніцы (блішаны цэх) паслалі ў дамы адпачынку і помбухгалтара ў мясцовы санаторый.

Усе выяўленыя факты гавораць аб агідных адносінах трываліка завода „Комунар“ да ўкаранення жаночай працы ў вытворчасць, да павышэння іх кваліфікацыі і палепшання культурна-бытавых умоў.

Фото РАСКІНА

Тав. Малчанава—
ударніца—інструментальшчыца
завода „Комунар“.

Загад тав. Орджонікідзе, які павінен быць пакладзен у аснову работы па замацаванню жаночых кадраў у цяжкай прымеславасці,— фактычна ігнаруеца на заводзе „Комунар“.

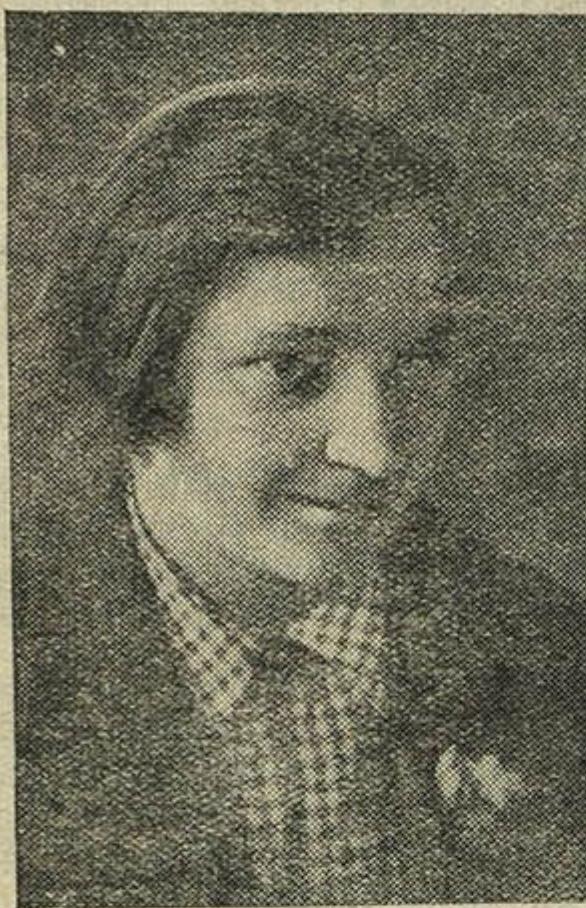
Мы патрабуем ад трываліка завода „Комунар“ ўлічыць указаныя намі недахопы і прыняць усе меры да выканання гэтага важнейшага загада.

Брыгада: Акуценка, Шаліма,
Давідовіч, Маўчанава, Марголіна.

Менск.

З А Ф І Ц Ь Я Н Т К І—Ў Т О К А Р Ы

Фото КАПЛІНСКАГА

Тав. Ганчаронак—лепшая ударніца завода „Комунар“.

Працую я на заводзе „Комунар“ з 1929 г. Да 1931 г. працавала ў сталовай афіцыянткай. Як лепшую ударніцу, комсамольскі калектыв вылучыў мене ў 1931 г. на работу ў токарны цэх. Цяжка мне было спачатку. Пачала я з пілоўкі балтоў і муфт. Праз два месяцы асвоіла работу і мне далі другі разрад.

У 1933 г. мяне перавялі да лепшага варштата на выраб частак для тачыльных станкоў. З гэтай работай я добра спраўлялася і таму мяне перавялі на трэці разрад. Цяпер я выконваю точную работу па рамонту станкоў.

Працуючы, я ўвесь час старалася павышаць сваю агульную і палітычную пісьменнасць, асабліва не адставаць у тэхвучобе. У 1929 г. я скончыла школу ма-

лапісьменных. З 1930 па 1932 г. займалася ў заводскім тэхнікуме.

На працягу ўсяго часу маёй работы на заводзе я з'яўляюся членам рэдкалегіі цехавай штодзёнкі, а ў 1932 г. была рэдактарам гэтай штодзёнкі.

Тэхвучобай займалася акуратна. Нядайна здала тэхэкзамен на „добра“, а цяпер рыхтуюся, каб здаць на „выдатна“. У парадку грамадской нагружкі працуя камандантам інтэрната і комсамольскім арганізатарам у цэху.

За ўдарную работу мяне два разы прэміравалі. У гэтым годзе 8 сакавіка была прэміравана гарнавай граматай.

Ганчаронак.

Менск.

Работніцы-ударніцы! Пішыце як у вас разгорнута тэхнічная вучоба! Пішыце аб лепшых ударніцах, аўладаўшых тэхнікай!

У выніку тэхвучобы палепшилася якасць прадукцыі

Работніцы панчошнага цэха фабрыкі „Чырвоны Тэкстыльшчык“ Жыгановіч, Вайніцкая, Барысевіч, Жмойдзік, Брыгоцкая, Насевіч, Пяхота, Аўсянава, Рат-

кевіч (падростак) здалі тэхэкзамен на „выдатна“. У выніку тэхвучобы значна палепшилася якасць прадукцыі.

У панчошным цэху работніцы

Насевіч, Штэйнгарт і Шэрман вылучаны інструктарамі.

Рабкорка.

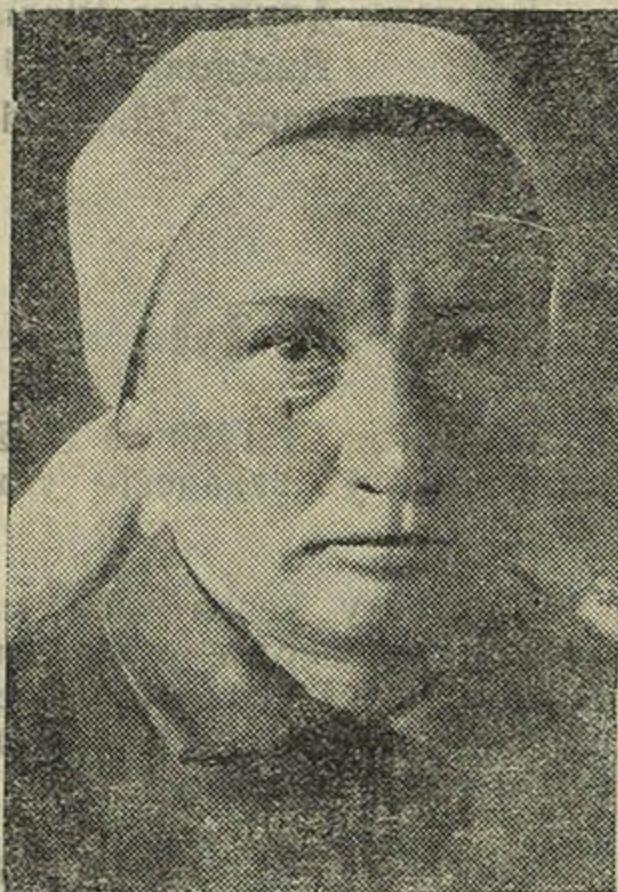
Менск.

За высокі ўраджай у прыгарадных гаспадарках

З кожным годам прыгарадныя гаспадаркі становяцца ўсе мацней і мацней. З кожным годам павялічваецца ўраджайнасць на іх палях, а разам з гэтым павялічваецца харчовая база сталовых фабрик і заводаў, паляпшаецца рабочае снабжэнне.

Але ўсё-ж ураджай 1933 г. яшчэ не дасягнуў высокага ўзроўня, які патрэбен для рабочага забеспечэння. Сярэдні ўраджай па бульбе атрымаўся 5,8 тон., па гародніне—7,7 тон, збожжавых—0,67 тон з га.

У выніку гэтага, фабрикі і заводы недаатрымалі ад сваіх прыгарадных гаспадарак 11788 тон га-

Тав. КУТАС—брыгадзір агароднай брыгады прыгарадной гаспадаркі завода імя Мяснікова. Прэміравана за перавыкананне планаў сяўбы.

родніны, 17985 тон бульбы і 1984 тонны збожжавых. Зразумела, што гэта адбілося на забяспечэнні рабочых прадуктамі.

Якія-ж прычыны такога дрэннага выканання плана прыгараднымі гаспадаркамі ў мінулым годзе?

Па-першае была дрэнна праведзена падрыхтоўка да пасеўнай кампаніі, не вывезена ўсё ўгнаенне, дрэнна адрамантаваны трактары і сельскагаспадарчы інвентар. Коні не былі дастаткова забяспечаны кармамі, не былі падабраны кадры рэгбочых, дрэнна была арганізавана расстаноўка рабочай сілы, соцспаборніцтва і ўдарніцтва зусім была слаба разгорнута. Вось чаму сяўба была праведзена з вялікім спазненнем (каапгас „Октябр“, „Вілево“ і інш.).

Праполка і ўборка ўраджаю значна зацягнуліся. Не была ўлічана роль работніцы ў гэтай справе. Не была разгорнута сярод работніц і жонак рабочых широкая растлумачальная работа аб іх удзеле ў праполцы і ўборцы. У выніку гэтага, частка пасеваў была заглушана сарнякамі.

У гэтым годзе прыгарадныя гаспадаркі працуць значна лепш. Пасеўная плошча складае 32023 га супроць 21937 га ў 1933 г.

Для ўгнаення на поле вывезена за зіму і вясну 250 000 тон гною супроць 160 000 ў 1933 г. Упершыню сталі ўжываць на ўгнаенне торф. Прыгарадная гаспадарка „Чырвоны Маяк“ вывезла

3500 тон торфу, „Шлях соцялізма“—бліж 1000 тон і г. д. Вывезена больш 1000 тон попелу, які замяняе каштоўнае калійнае ўгнаенне; унесена 800 тон іншых угнаенняў.

Сяўба ў большасці гаспадарках праведзена своечасова і добра, на 3 тыдні раней мінулага года. Засяялі чиста-гатунковым насеннем. Насенне перад сяўбой правяралася на ўсходжасць, ачышчалася ад сарнякоў і пратручвалася.

У большасці гаспадарках уведзены севазвароты, складзены рабочыя планы для брыгад і звенняў і заключаны дагавары на соцспаборніцтва. Амаль усе работы пераведзены на здзельшчыну. Уведзен бракераж.

Вынікі гэтай работы ўжо цяпер відаць. Вельмі добра расце бульба, бручка, капуста, морква, буракі і збожжавыя. Слабей з памідорамі і агурамі, якім моцна пашкодзілі халады.

Прыгарадная гаспадарка завода імя Мяснікова (Санжаны) паказала большэвіцкія тэмпы работы, што забяспечыць добры ўраджай. Тут поспех пасеўнай і праполачнай кампаній вырашылі жаночыя брыгады, якія за ўдарную работу прэміраваны рэспубліканскай камісіяй пры ЦСПСБ па конкурсу на лепшае правядзенне сяўбы ў прыгарадных гаспадарках.

Вось лепшыя, прэміраваныя ўдарніцы каапгаса завода імя Мяснікова:

Тав. Ермакоўская—брыгадзір парніковай брыгады, працуе ў каапгасе з 1928 г., лепшая ўдарніца. Яе брыгада план парніковых работ па ўсіх відах перавыканала на 25 проц. За гэта т. Ермакоўская прэміравана 200 р.

Кутас Ядвіга—брыгадзір агароднай брыгады працуе з 1928 г. у каапгасе. План сяўбы буракоў і морквы яе брыгада перавыканала на 30 проц. Тав. Кутас прэміравана 220 р.

Старшыня Рабачкома гэтага каапгаса т. Гершон прэміравана 150 р. за разгортванне соцспаборніцтва і ўдарніцтва ў каапгасе, за правільную арганізацыю працы, што забяспечыла перавыкананне плана сяўбы. Прэміраваны яшчэ 9 ударніц, якія сістэматычна перавыконвалі нормы выпрацоўкі. Усяго калектыву рабочых атрымаў прэміі ад рэспубліканской камісіі ў суме 1450 р.

Побач з гэтым, ёсьць і паасобныя гаспадаркі (ф-ка „Октябр“, заводаў „Комунар“, імя Варашыла і інш.), якія не даацэньваюць важнасці павялічэння ўраджайнасці і таму яны знаходзяцца пад пагрозай зрыву ўборкі. Трыкутнікі фабрик і заводаў гэтых прадпрыемстваў не прымалі мер па дапамозе ў праполцы сваім гаспадаркам.

Абавязак кожнай работніцы, кожнай жонкі рабочага—дапамагчы сваёй прыгараднай гаспадарцы, адпрацаваць не менш 10 дзён, тым больш, што гэта звязана з эканамічнай выгадай, бо за работу да 75 проц. плаціцца натурай-прадуктамі з першай ўборкі ўраджаю. Работніцы і жонкі рабочых усе як адна павінны заключыць дагавары з прыгараднымі распадаркамі і сваёй работай на ўборцы дапамагчы захаваць высокі ўраджай.

Галабурда

Маладому пакаленню—вясёлае і радаснае жыццё

На аснове пастановы ЦК КП(б)Б Наркамаховы здароўя і Наркамасветы абвешчаны ўсебеларускі конкурс на лепшую пастаноўку работы ў яслях і пляцоўках.

Як Менгараховы здароўя і Гарана ўключыліся ў гэты конкурс, каб стварыць найлепшыя ўмовы для работніц соўгасаў і калгасніц—матак, якія-б маглі актыўна і бесперабойна працаўваць на соцыялістычных паліях, змагацца за стварэнне моцных большэвіцкіх калгасаў, за лепшую арганізацыю працы?

Спачатку чэрвеня палітадзелам Большэвіцкай МТС, гарадскім аддзелам аховы здароўя і Гарана была скліканы паўстаная нарада работнікаў ясляў і пляцовак разам з маткамі. Пасля выступлення начальніка палітадзела аб значэнні ясляў у справе арганізацыі жаночай працы ў калгасе і пасля справа-здач некаторых загадчыц ясляў былі прапрацаваны ўмовы конкурса. Вакол выканання ўмоў конкурса шырока разгарнулася соцспаборніцтва і ўдарніцтва сярод ясельных работнікаў: на лепшы дагляд за дзецьмі, укараненне санітарна-гігіенічных, культурных і працоўных навыкаў сярод дзеяцей, своечасовае планаванне і ўлік работы.

Такія-ж нарады былі праведзены на зоне палітадзела І-й МТС, па сельсоветах не зоне МТС і сярод работнікаў соўгасных ясляў.

8-га ліпеня па зоне Большэвіцкай МТС адбылася нарада работнікаў ясляў і пляцовак разам з маткамі па пытаннях хода конкурса. Былі заслушаны справа-здачы загадчыц ясляў аб праробленай работе. Першай выступіла загадчыца ясляў—пляцоўкі калгаса „Большэвік“, Каралішчынскага сельсовета, тав. Доўнар. Яна падзялілася вопытам, вельмі добра паставленай, выхаваўчай работы сярод дзеяцей.

Пры яслях засяян невялікі агарод. Усе градкі дзеці самі ўскапалі засявалі, палівалі і даглядаюць. Толькі адну градку засяялі і пакінулі без усякага дагляду. На гэтым прыкладзе дзеці ўпэўніліся, што поспех сяўбы залежыць ад правільнай арганізацыі чалавечай працы. Тыя градкі, за якімі дзеци сачылі, далі добрыя ўсходы, а на тэй градцы якая была пакінута без дагляду нічога не па-

расло. Калі 6-гадовы Грышка прышоў дамоў, ён запытаў у маткі:

— Мама, а хто нам дае ўсё—бог, ці чалавечая праца?

Матка адказала, што, відома, бог дае ўсё. Грышка засміяўся.

— Не, мамка, не бог дае нам ўсё, а праца чалавечая. Гэта я бачыў у нашым агародзе і тое-ж самае мне гаварыла цёця ў яслях.

Гэты-ж Грышка ў мінулым годзе лічыўся адным з горшых, адсталых дзеяцей. Яслі ён не хадеў наведваць. У гэтым годзе, дзякуючы правільнай выхаваўчай работе і ўмеламу падыходу да дзеяцей, Грышка стаў непазнавальным і з радасцю ходзіць у яслі.

Многа выступала матак, якія з любоўю гаварылі аб сваіх яслях, аб tym, як яслі арганізоўваюць і выхоўваюць дзеяцей, што ідуць на работу, яны зусім спакойны за лёс сваіх дзеяцей.

Выступленні паказалі культурны рост калгасніц. Маці—

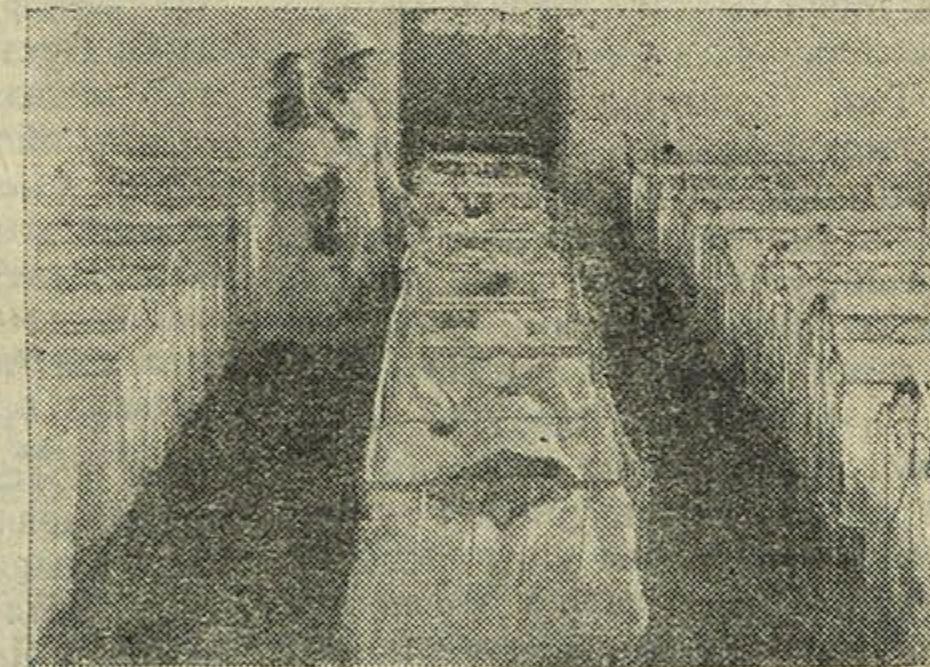
калгасніца ўжо не гаворыць толькі аб харчаванні дзяцей, яна патрабуе, каб з яе дзіцем праводзілі выхаваўчую работу. Многія з гонарам заявілі:

— Маё дзіця мае ўжо асобны ложак, яно патрабуе для сябе асобную пасуду, па прыходзе дамоў просіць, каб яму памылі ножкі, не хоча апрануць бруднай вонраткі.

Але ёсьць яшчэ цэлы рад ясляў, якія яшчэ не пераключыліся ў час конкурса на палепшанне якасці работы. Напрыклад, у калгасе „Трэці рашаючы“, Трасцянецкага сельсовета, загадчыца не адпавядае свайму прызначэнню. Дзецы не атрымліваюць належнага выхавання. Маткі патрабавалі ад палітадзела, гаражовы здароўя і гарана наладзіць у гэтых яслях работу па прыкладу перадавых.

Правядзенне конкурса павінна даць вялікія зруші ў палепшанні работы адстаючых ясляў, якія абавязаны раўняцца па перадавых.

Шэндарава.

У яслях фабрикі „Октябр“.

Калгасніцы, работніцы соўгасаў! Пішыце як у вас выконваюцца ўмовы конкурса на лепшую пастаноўку работы ясляў!

АРГАНІЗАВАЦЬ ПАРТВУЧОБУ

На фабрыцы „Чырвоны тэктывльшчык“ была раней разгорнута партвучоба. Палітэзамены большая частка наведваючых здала на „здавальняючы“ і дзве работніцы, з іх адна беспартыйная работніца Аўсянава, здалі на „добра“.

Цяпер з-за адсутнасці кіраўніка партвучоба зусім не пра-

водзіцца. Работніцы жадаюць вучыцца.

Партыйны камітэт павінен арганізаваць партвучобу ў бліжэйшы-ж час, і паставіць справу так, каб работніцы цікавіліся ёю, каб была больш высокая паспяховасць.

Рабкорка.

Менск.

Актывістка жакта—тав. Пустоціна

Сонца толькі што пачало ўзыходзіць. Па Менскіх вуліцах можна было рэдка дзе ўбачыць чалавека, які ішоў з начнай работы, або дзяжурства. У гэты час актывістка жакта № 52 тав. Пустоціна ўжо ўставала, сняшаючыся выканань ганаровае заданне праўлення жакта.

Апрануўшы на галаву хустку, яна адправілася ў паход, каб раней чым устануць дворнікі жакта паглядзець, у якім санітарным становішчы знаходзіцца жактаўская двары. Спачатку яна зайшла ў двор дома № 4 па Ленінградскай вуліцы і Свярдлоўскай №-12. Ёй за гэтых двары стала вельмі сорамна, чаму яны ў такім антысанітарным становішчы ды яшчэ ў цэнтры горада. Маленькім алоўкам на паперы напісала: „гэтых двары, асабліва ў летні час, разносяць заразу, трэба неадкладна іх ачысціць”.

Да снедання ёй удалося агледзець амаль усе двары жакта і ўсе яны былі ў антысанітарным становішчы. Аб гэтым было пастаўлена пытанне перад грамадскасцю.

Тав. Пустоціна ведае, што з антысанітарый нельга адной змагацца, што ў гэту справу трэба ўцягнуць усю грамадскасць жакта, усіх хатніх гаспадынь, бо ад іх саміх залежыць трыванне ў чыстаце двара і кватэры.

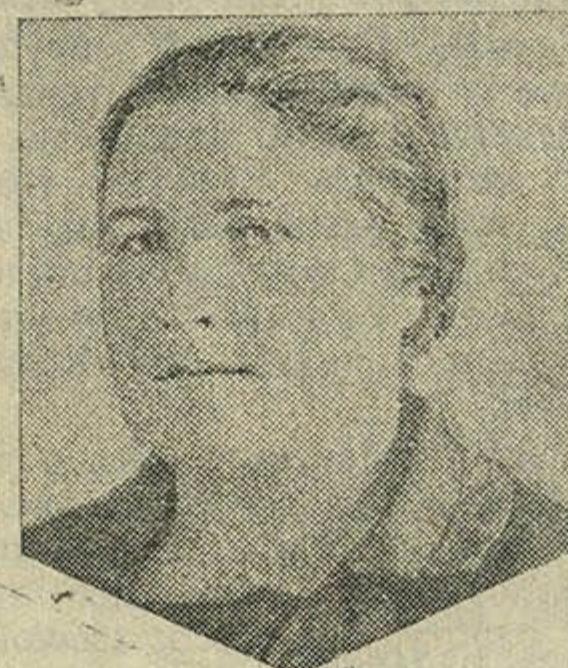
Па ініцыятыве тав. Пустоцінай былі арганізаваны брыгады для барацьбы за культурную і чистую кватэру, за чисты соцыялістычны горад. Нават хатнія гаспадыні, якія ніколі не ўдзельнічалі ў грамадской работе, з вялікай ахвотай прынялі ўдзел у гэтай справе. Працуючы ў праверачных брыгадах, жанчыны раней, чым пайсці на праверку да других, стараліся прывесці ў добрае санітарнае становішча свае ўласныя кватэры.

Брыгады выявілі факты грубага парушэння закона ўрада аб збераженні жылплошчы, псованне кватэр. Некаторыя жыльцы дайшлі нават да того, што кухні і кладовыя ператварылі ва ўборныя, па 5—6 месяцаў не мылі падлог. Да такіх можна аднесці Крупенікаву, якая прафынавае па Ленінградскай 4. Яна ніколі сваёй кватэры не прыбірае.

Урач Кукіс (Ленінградская 18) па-шкодніцку адносіцца да ква-

тэры, якая знаходзіцца ў нядыўна пабудаваным доме. У яго кватэры па калена смецця. Такое-ж становішча ў Фёдаравай, якая живе па Земляробчай вуліцы ў доме № 4.

Санітарныя камісіі па барацьбе з брудам, якія ўзначальвалі член

Тав. Пустоціна.

праўлення жакта, хатнія гаспадыні Пустоціна, не толькі выўялялі недахопы ў паасобных кватэрах, або дварах. Іх асноўнай метай было дапамагчы грамадскім сіламі знішчыць бруд тым хатнім гаспадыням, якія хочуць каб было чыста, але якім цяжка гэта зрабіць па хваробе, старасці і іншых прычынах.

30 красавіка тав. Пустоціна арганізавала суботнік, у час якога былі ачышчаны ад смецця кватэры Фёдаравай (Земляробчы завулак) і Якубоўскай.

Пустоціна рашуча паставіла пытанне аб прыцягненні да адказнасці, згодна пастановы гарсвета, тых жыльцоў, якія павінны прывесці кватэры ў чисты выгляд, але ўпарты не хочуць гэтага рабіць. Былі аштрафаваны праз міліцыю за шкодніцкія адносіны да жылплошчы, за антысанітарную і нежаданне змагацца з ёй урач Кукіс на 50 руб., Левін (Ленінградская 20)—на 25 руб.

Тав. Пустоціна змагалася за чистыя

кватэры ў жакце, не толькі ў часе месячніка па ачыстцы горада. Яна зараз дабіваецца таго, каб кожны двор і кожная кватэра была чыстай.

У жакце, калі сабраліся хатнія гаспадыні, яна заявіла:

— Дамы ўсе належаць нам—рабочым, да іх трэба адносіцца вельмі дбайна і трymаць у чистоце, тады не будзе лішняга рамонта і мы з'еканомім шмат жактаўскіх сродкаў.

Гэтыя слова актывісткі жакта заслугоўваюць вялікай ўвагі. Кожная хатнія гаспадыня павінна навучыцца беражліва адносіцца да жыллёвага фонда. Пустоціна паказвае прыклад такіх адносін. Атрымаўшы дрэнную, сырую кватэру, з аднаго пакойчыка і кухні, праз некаторы час яна зрабіла яе утульнай, высушыла, аклеіла, павесіла партрэты права-дыроў.

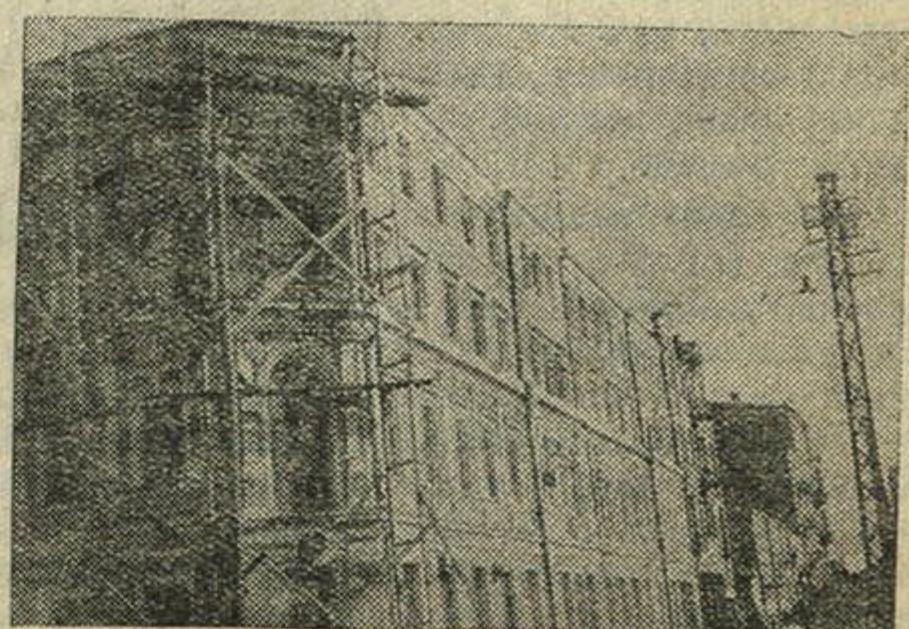
Хто такая Пустоціна? Да 1921 г. яна з сям'ёй жыла ў Паволжы на бядняцкай сялянскай гаспадарцы. У час галадоўкі пераехала ў БССР і засталася працаваць у дзетдоме нянькай, дзе працавала да 1926 года і там ліквідавала сваю непісьменнасць.

Не гледзячы на свае немаладыя гады (мае ўжо больш 50 год), тав. Пустоціна прымае актыўны ўдзел ў работе не толькі жакта, але і другіх грамадскіх арганізаціях. Доўгі час была дэлегаткай, членам секцыі РСІ. Зараз яна з'яўляецца членам групы садзейнічання прокуратуры.

Прыклад работы Пустоцінай павінны пераняць усе хатнія гаспадыні, усе работніцы.

Менск.

Вальфсон.

Будаўніцтва Менска.

Як убіраць і сушыць лён

Своечасовая ўборка ільну мае вялікае значэнне ў справе павышэння ўраджайнасці. Задача кожнага калгаса і соўгаса заключаецца ў тым, каб вызначыць час уборкі ільну.

У перыядзе паспявання ільну мы ваглядаем трох моманты.

Першы момент—гэта перыяд зялёной спеласці, калі расліна пачынае толькі жаўцець. Лісце зверху ў такі момант яшчэ зялёнае, а знізу прыме жоўтую афарбоўку. Само насенне зусім сырое, бураватай афарбоўкі.

Пасля гэтага наступае перыяд жоўтай спеласці—расліна мае жоўтую афарбоўку. Знізу лісце пабурэла і нават апала. Насенне ходзі і сырое, але мае ўжо светла-бурую афарбоўку, а галоўкі, у якіх яно знаходзіцца, маюць светла-жоўты колер.

У апошні перыяд спеласці, так званай поўнай, сцяблі і галоўкі маюць цёмна-жоўты колер, або буры. Насенне ўжо налілося і зацвярдзела.

У большасці калгасаў і соўгасаў убіраюць лён у момант яго поўнай спеласці. Але пры такім часе ўборкі ільну мы ўсё ж такі шмат трацім, асабліва ў атрыманні добраякаснага валакна ільну.

Волыты навукова-даследчых станцый паказваюць, што ільновалакно дрэннай якасці мы часта атрымоўваем таму, што ўбіраем лён позна, у момант поўнай спеласці (пры ўборцы ільну ў перыяд жоўтай спеласці ільновалакно было атрымана на 2 нумары вышэй, чым пры ўборцы ў перыяд поўнай спеласці).

Шмат хто думае, што пры ўборцы ільну ў перыяд жоўтай спеласці нібы атрымоўваецца менш насення і дрэннай якасці. Доследы навукова-даследчых станцый абвяргаюць гэта. Так, напрыклад, двухгадовыя вопыты навукова-даследчай ільняной станцыі Захадній вобласці паказалі, што пры ўборцы ільну ў час жоўтай спеласці атрымоўвалася 425,5 кгр. насення з га, а пры поўнай спеласці—401,8 кгр. Праўда, траба адзначыць, што насенне, убранае ў перыяд жоўтай спеласці, мае большы процент вільгаці. Пры высыханні колькасць і якасць насення атрымоўвалася адна і тая-ж. Таксама і ўсхожасць яго зусім не адроз-

нівалася ад усхожасці таго насення ільну, які ўбіраўся ў перыяд поўнай спеласці.

З прычыны таго, што ўборка ільну ў перыяд жоўтай спеласці дае лепшай якасці валакно і большы яго выхад, мы павінны сёлета ўборку ільну праводзіць выключна ў гэты перыяд. Жоўтая спеласць ільну наступае прыблізна праз 85—90 дзён пасля высеvu насення ў глебу.

Вялікае значэнне мае і тэрмін самой уборкі. Трэба старацца лён убіраць як мага хутчэй і ў вызначаны час. Спазненне з уборкай на некалькі дзён зіжае якасць ільну. Наогул, трэба старацца, каб лён убіраўся на працягу не больш 5 дзён. При чым, церабленне ільну павінна праводзіцца па меры паспявання яго. Вылегшы лён трэба ўбіраць у першую чаргу, бо ён пачынае хутка гніць. Пры машынай ўборцы (ільноцерабілкамі) трэба папярэдне падрыхтаваць само поле. Для гэтага ставіцца ільноцерабільщыца, якая ўбірае вакол участка паласу, патрэбную для прахода трактара, або коня. Вуглы таксама закругляюцца. Пры ўборцы ільну трэба старацца выкідаваць эяго ўсе смеццявыя расліны.

Памер снапоў павінен быць розны. Пры ачосе галовак на машыне Гільштэйна памер снапоў павінен быць не менш 8 і не больш 14 сант. у перавесле, а пры ішай (ручной) апрацоўцы да 15 сант. Церабіць лён трэба старацца ў сухое надвор'е. Нельга церабіць лён адразу пасля дажджу, бо ў такіх выпадках у снапах ён часта загнівае. Пры вязанні снапоў трэба старацца, каб лён быў аднолькавай даўжыні. Пры такой ўборцы атрымліваецца лепшы выхад валакна.

Калі лён выцераблен, то яго трэба прасушыць, г. з. давесці да такога стану, калі ў ім будзе вільгаці не больш 13—15 проц. Трэба памятаць, што сушка таксама з'яўляецца вельмі важным момантам, ад якога залежыць якасць валакна. Трэба старацца, каб лён прасыхаў аднолькава, каб не было падправання і падгнівання. Колер лёну пасля прасушки таксама павінен быць аднолькавы, г. з. залацісты, або светла-жоўты.

А. Маркавец

Журнал „Работніцу і калгасніцу Беларусі”—у масы

На Рагачоўскому раёну недрэнна разгорнута падпіска на журнал „Работніца і Калгасніца Беларусі“. Кантрольнае заданне на 200 экз. за першае паўгоддзе выканана. Падпіскі не спыняем.

М. Захарэнка.

РАБОТНІЦЫ, КАЛГАСНІЦЫ, ПРАЦОЎНЫЯ АДНААСОБНІЦЫ, ЖОНКІ РАБОЧЫХ!
ПАДПІШЫЦЕСЯ НА ЖУРНАЛ „Работніца і калгасніца Беларусі“ ВЫДАННЕ ЦК КП(б)Б
ЖУРНАЛ ВЫХОДЗІЦЬ 2 РАЗЫ Ў МЕСЯЦ
КОШТ ПАДПІСКІ:

1 месяц—20 коп., 3 м-цы—60 коп., 6 м-цаў—1 руб. 20 коп., 1 год—2 руб. 40 коп.

Падпіску здавайце на пошту, альбо ліставосцям. Адрас рэдакцыі: Менск, Советская 63, 3-і паверх, пакой 11.

Як уберагчы дзіця ад паносаў улетку

Работніца і калгасніца! Толькі здаровае дзіця
да сць табе магчымасць прымаць улзел у выка-
нанні прамфінплана. Хзоре дзіця—удар па прам-
фінплану. Соцялястычнае будаўніцтва Савецкага
Саюза патрабуе здаровую змену. Каб уберагчы
дзіця ад летняга паноса, ты, маці, павінна ведаць
ваступнае:

Не аднімай дзіцяці ад грудзей улетку.

Кармі, згодна ўказаннію доктара (па гадзінах).
Не перакармлівай.

Малако і страву захоўвай у халоднай вадзе.

Малако ўжывай толькі гатаванае.

Кашу, булён і кісель гатуй толькі на адзін дзень.

Не давай занадта тлустай стравы без парады
доктара.

Соску трymай у вачыненай пасудзе, вымытай
гатаванай вадой да кармлення і пасли.

Не дуй на страву.

Не давай суслы.

Не пачынай прыкармліваць дзіцяці без парады
доктара.

Не бойся ўжываць назначаную доктарам кіс-
лю змесць.

Давай дзіцяці піць гатаваную ваду, або слабы
чай некалькі разоў на дзень, а ў гарачую пагоду
да $1-1\frac{1}{2}$ шклянак на дзень.

Як мага больш трymай дзіця на свежым па-
ветры, лепш за ўсё раніцай і пасля абеду: ні на
дварэ, ні на пыльвай вуліцы, а ў садзе.

Трymай дзіця ў цені, а не на сонцапёку. Галоў-
ку накрываі ад сонца шапачкай, або касынкай.

Улетку адзявай лёгкае адзенне.

Трymай вакно ў пакоі адчыненым. Не бойся
сказнякоў.

Паднітай падлогу шчоткай, абкручанай мокрай
анучай.

Знішчай мух, бо яны разносяць заразу.

Дзіця павінна мець асобны ложак, які трэба
ставіць не на сонцы і не каля печы, а толькі
каля вакна.

Не перагравай дзіця.

Падушку і сяннічок набірай сенам, або струж-
камі, на сяннік кладзі простыньку, невялікую
кляёнку, лёгкую коўду.

Купай дзіця не рэдзей, чым праз 1—2 дні.

У гарачае надвор'е кожны дзень абмывай усё
цела дзіцяці.

Пры першых адзнаках захворвання (панос, ва-
ніты) не давай ніякай стравы, нават і грудзей,
давай толькі гатавающую ваду ($\frac{1}{3}-\frac{1}{4}$ шклянкі вады
за гадзіну, 4—5 шклянак за суткі) і зараз-жа наясі
дзіця ў кансультацию.

Доктар Сіроткіна.

Птушкаводства на карысць палядводству

(Працяг)

Пасля ўборкі ўраджаю вельмі карысна вывозіць
на ўбранае поле птушку.

У пошуках зяряя птушка збірае і часаме смец-
цязых траў, якія маюць да 20—25 проц. бялкоў.
Птушка знаходзіць зверху і ў глебе шмат чар-
вікоў, жукоў, лічынак і казявак, якія шкодзяць
ураджаю, а для птушкі з'яўляюцца добрым бял-
ковым кормам, які мае да 50 проц. бялковай ма-
тэры.

Такім чынам, птушка, вывезеная на ўбранае
поле, не толькі эканоміць у гаспадарцы корм і
павышае сваю прадукцыйнасць па адкорму і яйка-
носнасці, але з'яўляецца лепшым занічальнікам
шкоднікаў соцялястычных палёў і садзейнічае
падчяцю ўраджайнасці.

Для начлега і ўкрыцця птушкі ад дажджу і
буры на полі будуюцца птушыныя шалаши на
100—150 дарослых і 250—300 штук маладняка.

Для лёгкасці перасоўвання, шалаши робяцца

з чатырох рам, умацаваных звычайнімі жэрдкамі
і пакрываюцца кутявай саломай. Для таго, каб не
працякала вада, у месцах умацавання рамы на-
кладваецца стрыжавы дзёрн. Вышыня шалаша на
столі павінна быць 2 метры, шырнія ўнізе—2 ме-
тры і даўжыня—3,5—4 м.

Шалаш робіцца на ўзвышшым месцы і вакол
яго для стока вады выкаўваецца каняўка, глыбы-
ней у 25—30 сант. (у залежнасці ад грунта). Па-
сярэдзіне палаткі, на вышыні 25—30 сант. ста-
вяцца складаныя, зробленыя з жэрдак, наседы.

Пасля таго, як птушка падабрала ўвесь корм
вакол шалаша, шалаш разбіраецца і перавозіцца
на новае месца.

Для аховы птушкі ад драпежнікаў, трэба вы-
стаўляць дзёных і начных вартагунікоў з паляў-
нічымі стрэльбамі.

Вальдэнберг.

На слідах пісьмаў рабселькорак

Рэдакцыя журнала „Работніца і калгасніца
Беларусі” атрымала ліст ад работніцы фабрыкі
„Дзвіна” т. Ганкевіч аб tym, што яе дзіця ўжо
2 гады хварае, без тэмпературы. У яслі яго не
прымаюць, а водпуск для догляду за дзіцём так-
сама дактары не даюць.

Рэдакцыя паслала пісьмо ў Бюро Соцстраха

ЦСПСБ для прыняцця адпаведных мер. Бюро соц-
страха пазведамляе, што Ганкевіч выплачана да-
памога па догляду за дзіцём за ўвесь час хваробы.
Адначасова Віцебскім Горпрофсоветам узніята
перад ЦСПСБ прынцыпавое пытанне аб аргані-
зацыі ясляў-ізолятара для хворых дзяцей.